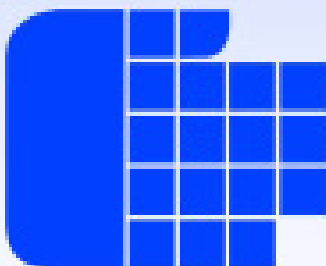

Комисия за Защита на Личните Данни

**ИНФОРМАЦИОНЕН
БЮЛЕТИН**

Брой 4 (109), юли 2024 г.

ТЕМИТЕ В БРОЯ

(бюлетинът отразява периода май и юни 2024 г.)

СЪБИТИЯ И ИНИЦИАТИВИ	3
Заседания на Европейския комитет по защита на данните.....	3
Пролетна конференция за защита на данните 2024 г.....	4
Съвместна работа относно изготвянето на дигитална брошура, посветена на защитата на личните данни в онлайн среда.....	5
Проведе се 46-то заседание на Консултативния комитет на Конвенция 108.....	5
Връчване на международна награда за поверителност и човешки права.....	6
В КЗЛД се проведе практическо обучение за студенти от специалностите „Право“ и „Международни отношения“	7
Председателят на КЗЛД взе участие в Privacy symposium 2024 г.....	7
Председателят на КЗЛД взе участие в Конференция по повод 20-та годишнина на защитата на личните данни в Република Хърватия и създаването на Агенцията..	8
Обучение на изкуствения интелект на Meta е ЕС/ЕИП е временно спряно.....	9
Проведе се първа среща по проект „OPWHI – Open the Whistle: Protecting Whistleblowers Through Transparency, Cooperation and Open Government Strategies“	10
23 юни – Световен ден за защита на лицата, подаващи сигнали.....	11
Международна работна група по защита на данните в технологиите.....	12
Комисията за защита на личните данни в качеството на надзорен орган.....	13
КОНТРОЛНА ДЕЙНОСТ.....	14
РЕШЕНИЯ ПО ЖАЛБИ.....	15
СТАНОВИЩА НА КЗЛД	34

СЪБИТИЯ И ИНИЦИАТИВИ

ЗАСЕДАНИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ КОМИТЕТ ПО ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ

На състоялото се на 23 май 2024 г. заседание на ЕКЗД беше прието [Становище 11/2024 относно използването на лицево разпознаване за оптимизиране на потока от пътници на летището \(съвместимост с чл. 5, пар. 1, букви д\) и е\), чл. 25 и 32 от ОРЗД\).](#)

В ЕС не съществува единно правно изискване летищните оператори и авиокомпаниите да проверяват дали името на пътника в бордната карта съвпада с името му в документа за самоличност. Това може да бъде предмет на национални разпоредби. Поради това, когато не се изисква проверка на самоличността на пътниците с официален документ за самоличност, не следва да се извършва такава проверка с използване на биометрични данни, тъй като това би довело до прекомерно обработване на данни.

В своето становище ЕКЗД разглежда съответствието на обработката на биометрични данни на пътниците с четири различни вида решения за съхранение, вариращи от такива, които съхраняват биометричните данни само в ръцете на лицето, до такива, които разчитат на централизирана архитектура за съхранение в летищата. Във всички случаи следва да се обработват само биометричните данни на пътниците, които активно дават съгласието си за участие. Председателят на ЕКЗД Ану Талус заяви: „Все повече летищни оператори и авиокомпаниии по света използват системи за лицево разпознаване, които позволяват на пътниците да преминават по-бързо през различните контролни пунктове. Важно е да се знае, че биометричните данни са особено чувствителни и че обработката им може да създаде значителни рискове за лицата. Технологията за лицево разпознаване може да доведе до фалшиво дискриминация, пристрастия и фалшиви резултати. Злоупотребата с биометрични данни също може да доведе до сериозни последици, като например измами с лични карти или кражби на самоличност. Ето защо призоваваме авиокомпаниите и летищните оператори да изберат по-малко натрапчиви начини за оптимизиране на пътническите потоци, когато това е възможно. Според ЕКЗД лицата следва да имат максимален контрол върху собствените си биометрични данни.“

ЕКЗД установи, че единствените решения за съхранение, които биха могли да бъдат съвместими с принципа за цялостност и поверителност, принципите за защита на данните на етапа на проектирането и защита на данните по подразбиране и принципа за сигурността на обработката, са онези, при които биометричните данни се съхраняват от самото лице или в централна база данни, но ключът за декриптиране е единствено в ръцете на лицето. Тези решения за съхранение, ако се прилагат със списък от препоръчани минимални предпазни мерки, са единствените начини, които адекватно балансират намесата при обработка, като предлагат на лицата най-голям контрол.

На същото заседание надзорните органи приеха [Доклад за работата на работната група на ChatGPT](#). Тази работна група беше създадена от ЕКЗД, за да насърчи сътрудничеството между надзорните органи, разследващи чатбота, разработен от OpenAI. Докладът предоставя предварителни становища по някои аспекти, обсъждани между надзорните органи. В него се анализират няколко аспекта, свързани с общото тълкуване на приложимите разпоредби на ОРЗД, които са от значение за различните текущи разследвания, като например:

- законосъобразност на събирането на данни за обучение („web scraping“), както и на обработката на данни за въвеждане, извеждане и обучение на ChatGPT.
- справедливост - осигуряването на съответствие с ОРЗД е отговорност на OpenAI, а не на субектите на данни, дори когато лицата въвеждат лични данни.

СЪБИТИЯ И ИНИЦИАТИВИ

- прозрачност и точност на данните - администраторът трябва да предостави подходяща информация за вероятностния характер на резултатите от ChatGPT и да посочи изрично факта, че генерираният текст може да е пристрастен или измислен.

В доклада се посочва, че е наложително субектите на данни да могат да упражняват ефективно своите права.

Освен това ЕКЗД реши да разработи насоки за генеративен изкуствен интелект, като на първо място се съсредоточи върху извличането на данни в контекста на обучението на изкуствения интелект.

И накрая, ЕКЗД прие изявление относно „[Пакета за достъп до финансови данни и плащания](#)“ на Европейската комисията (който включва предложенията за Регламент относно рамката за достъп до финансови данни (FIDA), за Регламента за платежните услуги (PSR) и за Директива 3 за платежните услуги (PSD3)).

ЕКЗД взема под внимание докладите на Европейския парламент относно предложенията за FIDA и PSR, но счита, че по отношение на предотвратяването и разкриването на измамни трансакции в механизма за наблюдение на трансакциите в предложението за PSR следва да бъдат включени допълнителни гаранции за защита на данните. Важно е да се гарантира, че степента на намеса в основното право на защита на личните данни на засегнатите лица е необходима и пропорционална на целта за предотвратяване на измамните плащания.

На състоялото се пленарно заседание през месец юни 2024, членовете на Европейския комитет по защита на данните (ЕКЗД) избраха Здравко Вукич (Zdravko Vukić), директор на Хърватската агенция за защита на личните данни, за заместник-председател. Вукич замества Алейд Волфсен (Aleid Wolfsen, председател на нидерландския орган за защита на данните), който приключи петгодишния си мандат като заместник-председател на ЕДЗД.

През следващите години Здравко Вукич, заедно с колежката си заместник-председател Irene Loizidou Nikolaidou, ще работят в тясно сътрудничество с председателя на ЕКЗД Ану Талус (Anu Talus), за да гарантират последователното прилагане на правилата на ЕС за защита на данните и да насърчават ефективното сътрудничество между органите за защита на данните в Европейското икономическо пространство (ЕИП).

Г-н Вукич заяви: „За мен е чест и съм благодарен да бъда избран за заместник-председател на ЕКЗД. Комитетът е изтъкнат и влиятелен орган на ЕС за вземане на решения, който играе ключова роля в оформянето на цифрово общество, съответстващо на общите ценности на ЕС.

Всички членове на ЕКЗД работят в тясно сътрудничество за повишаване на осведомеността относно GDPR (ОРЗД) както на национално равнище, така и на равнище ЕС, за да дадат възможност на физическите лица да упражняват правата си и да помогнат на дружествата, включително на малките предприятия, да разберат задълженията си за спазване на изискванията.

През следващите години като заместник-председател ще поема отговорността да продължа да преследвам тези цели и ще се ангажирам с укрепване на сътрудничеството в областта на правоприлагането, за да се справяме с възникващите предизвикателства с помощта на иновативни подходи и инструменти.

За да постигнем тези резултати, трябва да гарантираме, че органите за защита на данните и секретариатът на ЕКЗД, който служи като ключова връзка между органите, разполагат с достатъчно персонал. Като заместник-председател ще отделя специално внимание и време и на този изключително важен аспект.“

ПРОЛЕТНА КОНФЕРЕНЦИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ 2024 Г.

В периода 13–16 май 2024 г. се проведе Пролетната конференция за защита на данните в Рига, Латвия. Това е 32-рото издание на Европейската конференция на органите за защита на данните. Събитието събира представители от различни европейски държави, както и международни експерти, за да обсъдят текущи въпроси и нови тенденции в областта на защита на личните данни.

Конференцията включва панелни дискусии и работни сесии, които разглеждаха разнообразни теми, свързани с личната неприкосновеност и защитата на

СЪБИТИЯ И ИНИЦИАТИВИ

данните. Основната цел а конференцията е да се укрепят връзките и сътрудничеството между различните европейски регулатори и да се обсъдят най-добрите практики и законодателни инициативи в областта.

Председателят на Комисията за защитата на личните данни, г-н Венцислав Караджов, беше модератор на откриващия панел на тема „Ролята на органите за защита на данните в ерата на развиващите се цифрови разпоредби“. Сред обсъжданите въпроси бяха: независимият статут и функции на надзорните органи за данни съгласно законодателството на ЕС, въздействието на Акта за управление на данните: роля на органа за защита на данните като отговорна институция, осигуряването на сигурността на личните данни в Албания и предизвикателствата на цифровизацията, особено сигурността на данните/неприкосновеността на личния живот в електронната търговия. Откритата сесия на конференцията се състоя в последния ден и бе посветена на прилагането на мерки срещу изпирането на пари и влиянието, което те оказват върху защитата на личните данни.

Пролетната конференция завърши с приемането на резолюция от обсъжданията. Приетата резолюция отразява ангажимента на европейските органи за защита на данните, събрани на Пролетната конференция през 2024 г., да си сътрудничат тясно за справяне с предизвикателствата и възможностите, свързани с необвързания с граници характер на обработването на данни, като по този начин защитават основните права и свободи на физическите лица в цифровата ера.

СЪВМЕСТНА РАБОТА ОТНОСНО ИЗГОТВЯНЕТО НА ДИГИТАЛНА БРОШУРА, ПОСВЕТЕНА НА ЗАЩИТАТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ В ОНЛАЙН СРЕДА

Тъй като децата са най-уязвимата група субекти на данни, те се нуждаят от по-специално внимание по отношение на защитата на личните си данни. Поради своята физическа и психическа незрялост, те не могат да осъзнаят напълно рисковете, свързани с обработването на личните им данни и евентуалните последици. В тази връзка, под формата на практически съвети, бе изработена

настоящата брошура [„ОСНОВНИ СЪВЕТИ ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ТИ ДАННИ ОНЛАЙН“](#), която има за цел да повиши разбирането на децата за рисковете и последиците при използване на интернет и по-специално на социални мрежи (Instagram, Facebook, TikTok и др.)

ПРОВЕДЕ СЕ 46-ТО ЗАСЕДАНИЕ НА КОНСУЛТАТИВНИЯ КОМИТЕТ НА КОНВЕНЦИЯ 108

В периода 5 – 7 юни 2024 г. се проведе заседание на Консултативния комитет на Конвенция 108 на Съвета на Европа за защита на лица при автоматизираната обработка на личните данни. Пленарното заседание прие [третия модул](#) на Примерните договорни клаузи за предаване на лични данни от обработващите лични данни към обработващите лични данни. Преди това, Консултативният комитет на Конвенция 108, прие първия модул ([от администратор към администратор](#)) и втория модул ([от администратор към обработващ лични данни](#)) през миналата година.

Приеха се също така Насоки за защита на физическите лица във връзка с обработването на лични данни за целите на регистрацията и удостоверяването на самоличността на гласоподавателите,

и продължи работата си по отношение на тълкуването на член 11 от [модернизираната Конвенция](#).

Комитетът проведе обмен на мнения въз основа на научния доклад относно защитата на данните в контекста на невронауките

Председателят на комитета Елза Майн (Elsa Mein) връчи наградата на Комитета „[Stefano Rodota](#)“ на победителите в конкурса за 2024 г: Конрад Колниг (Konrad Kollnig) и Лин Кий (Lin Kyi) съответно в категориите „докторска дисертация“ и „статии“.

ВРЪЧВАНЕ НА МЕЖДУНАРОДНА НАГРАДА ЗА ПОВЕРИТЕЛНОСТ И ЧОВЕШКИ ПРАВА

Глобалната асамблея по въпросите на неприкосновеността на личния живот и защитата на личните данни (GPA), в сътрудничество с Access Now, (глобалната

организация за правата на човека) ще връчи международна награда за поверителност и човешки права, за да отбележи отличната работа за защита и насърчаване на поверителността и други основни права.

С горепосочената награда ще бъдат отличени организации, които са демонстрирали изключително лидерство или инициатива на международно, държавно или регионално ниво в областта на неприкосновеността на личния живот, защитата на данните или защитата правата на човека. Следователно, за да бъдат допуснати, организациите трябва да са демонстрирали:

- Разработването на нова инициатива или проект, който хвърля светлина върху връзката между неприкосновеността на личния живот и други човешки права;
- Демонстриране на работа на държавно или регионално ниво за подчертаване на проблеми, свързана с поверителността във връзка с изразяването на други човешки права;
- Разработване на нови инструменти или ресурси за подпомагане на общностите да разберат техните права на поверителност във връзка с други човешки права;
- Изготвянето на изследвания и доклади с изключително качество и дълбочина, които се фокусират върху пресечната точка на поверителността, защитата на данните и други основни човешки права.

Физическите лица могат да номинират всяка организация, която отговаря на критериите за допустимост, включително организация, за която работят. Подробности за приноса на номинираната организация към поверителността и правата на човека трябва да бъдат посочени във формуляра за номинация. Отделни лица могат да номинират повече от една организация, като за тази цел се изпраща отделен формуляр за всеки кандидат. Физически лица не могат да бъдат номинирани, но организации, състоящи се само от едно лице, отговарят на условията за наградата.

Формулярите за номинация могат да бъдат изпратени на английски или на друг език, като следва да се има предвид, че формулярите за номинация, изпратени на друг език, трябва да бъдат придружени и от английска версия на документа.

Крайният срок за подаване на формулярите е 23:59 ч. източно лятно часово време в неделя, 1 септември 2024 г.

Повече информация можете да прочетете [тук](#).

В КЗЛД СЕ ПРОВЕДЕ ПРАКТИЧЕСКО ОБУЧЕНИЕ ЗА СТУДЕНТИ ОТ СПЕЦИАЛНОСТИТЕ „ПРАВО“ И „МЕЖДУНАРОДНИ ОТНОШЕНИЯ“

На 10 май 2024 г. в Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) се проведе практическо обучение за студенти от Правно-историческия факултет на Югозападния университет „Неофит Рилски“, изучаващи специалностите „Право“ и „Международни отношения“. Практическото обучение се проведе като продължение на изучаваната от студентите учебна дисциплина „Защита на личните данни в ЕС и трети държави“ по проект № 101047808 с наименование „European Data Protection: Post pandemic effects and new dimensions“ (EDP-PPEND), който се реализира с финансовата подкрепа на Програма „Еразъм +“ 2021-2027, действие по инициативата „Жан Моне“ в областта на висшето образование.

По време на обучението ръководителите на специализираните дирекции запознаха студентите с работата на звената, които ръководят, както и цялостната дейност на КЗЛД.

Фокус в представянето беше поставен върху производствата пред КЗЛД, актуалните и нови моменти във връзка с изкуствения интелект, автоматизираното взимане на решения и директивата e-privacy. Бяха разгледани още конкретни казуси от практиката по прилагане на механизмите за сътрудничество и съгласуваност, както и цялостната дейност на Европейския комитет по защита на данните (ЕКЗД).

На участващите студенти бяха връчени сертификати за успешно преминаване на практическото обучение от г-н Христо Аламинов, началник отдел „Международно сътрудничество и управление на проекти“ в КЗЛД и д-р Августин Янчев, старши експерт в Дирекция „Правно-аналитична, информационна и контролна дейност“.

ПРЕДСЕДАТЕЛЯТ НА КЗЛД ВЗЕ УЧАСТИЕ В PRIVACY SYMPOSIUM 2024 Г.

В периода 10-14 юни 2024 г. се проведе Симпозиумът за защита на личните данни (Privacy Symposium conference), в която взе участие и председателят на Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) Венцислав Караджов. Събитието има за цел да насърчи международния диалог, сътрудничеството и обмена на знания относно защитата на данните, съответствието и иновативните технологии, както и да даде възможност на всеки участник да научи повече по въпросите относно защита на данните и правното съответствие.

Над 300 институции и експерти споделиха своите гледни точки по въпроси относно:

- последни и предстоящи промени в регламентите за обработването на данни;
- международно сътрудничество и сближаване в областта на защитата на данните;
- нововъзникващи технологии и съответствие със защитата на данните;
- бъдещи изисквания и нужди от спазване на изискванията за защита на данните;
- научни изследвания и иновации в областта на защитата и съответствието на данните.

Панелната дискусия, озаглавена „Ensuring AI Compliance“, в която взе участие и председателят на КЗЛД Венцислав Караджов, съсредоточи вниманието на участниците върху съществени въпроси, свързани с изкуствения интелект. По време на сесията бе обсъдено как да се гарантира спазването на нововъзникващите регламенти в областта на изкуствения интелект (ИИ), като например Законодателния

акт за управление на ИИ, в светлината на технологиите в областта на ИИ, които повдигат няколко сложни предизвикателства за спазването на изискванията за организациите и специалистите от различни индустрии. Основни въпроси и цели на панела бяха:

- Какви са основните регулаторни съображения и изисквания за съответствие, които трябва да се вземат предвид при разработването на системи с ИИ?
- Как могат да бъдат преодоляни предизвикателствата, свързани с ИИ, като същевременно се гарантира спазването на стандартите?
- Каква роля може да играе интердисциплинарното сътрудничество за улесняване на спазването на нормативната уредба в областта на ИИ?

Заклучение от гореописаната панелна дискуссия беше, че тъй като продължаваме да интегрираме ИИ в живота си, трябва да останем бдителни при защитата на личните си данни. Законодателният акт на ЕС в областта на ИИ и Общия регламент за защита на личните данни (ОРЗД) са ключови стъпки, за да се гарантира, че развитието на ИИ зачита неприкосновеността на личния живот и основните права. Само регулирането обаче не е достатъчно. Това изисква съвместни усилия както от правителствата, така и от индустрията, и от отделните физически лица. Като отдаваме приоритет на неприкосновеността на личния живот и етичните съображения, можем да използваме силата на ИИ, като същевременно защитаваме нашите основни права.

ПРЕДСЕДАТЕЛЯТ НА КЗЛД ВЗЕ УЧАСТИЕ В КОНФЕРЕНЦИЯ ПО ПОВОД 20-ТА ГОДИШНИНА НА ЗАЩИТАТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ В РЕПУБЛИКА ХЪРВАТИЯ И СЪЗДАВАНЕТО НА АГЕНЦИЯТА

По повод 20-годишнината от създаването на Агенцията за защита на личните данни в Република Хърватия, на 24 май 2024 г., в хотел “Еспланада”, Хърватия, се проведе конференция “Рискове и съответствие с GDPR в ерата на изкуствения интелект”, в която взе участие и председателят на Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) – Венцислав Караджов.

Защитата на личните данни в Република Хърватия е конституционно установена още от приемането на първата конституция на Република

Хърватия през 1990 г. Първият закон, регулиращ областта на защитата на личните данни в Република Хърватия, обаче е приет през 2003 г., когато е създадена Агенцията за защита на личните данни, която започва своята работа през 2004 г.

„Годината зад гърба ни е особено значима заради налагането на най-високите размери административни глоби за нарушения на разпоредбите на Общия регламент за защита на личните данни. Наложени са 28 административни глоби в размер на 8,27 млн. Това ни поставя в челната десетка в ЕС по общ размер на административните глоби, наложени през 2023 г. Като вземем предвид, че през 2020 г. Агенцията беше в самото дъно на тази класация, нашата решимост и ангажираност към ефективното прилагане на Общия регламент за защита на данните, а по този начин и защитата на правата и свободите на човека, е повече от очевидна“, каза директорът Здравко Вукич.

Тематични презентации на тема “Правото на защита на данните: крайгълният камък на върховенството на закона в дигиталната ера” изнесоха Венцислав Караджов, председател на Комисия за защита на личните данни в България, Матиас Шмидл, комисар на австрийския надзорен орган за защита на данните, Гуидо Скорца, Garante Privacy – италиански надзорен орган, Кренаре Согоева Дермаку,

комисар на Агенцията за защита на информацията и неприкосновеността на личния живот, Република Косово и Мирослав Вроблевски, Председателят на полския надзорен орган за защита на данните.

В частта от конференцията, озаглавена „Конвенция 108+ на Съвета на Европа като глобален стандарт за неприкосновеност на личния живот“, генералният секретар на Съвета на Европа Мария Пейчинович Бурич, също адресира видеопослание, като обяви, че миналата седмица Съветът на Европа е приел първия международен правно обвързващ договор, насочен към гарантиране на спазването на правата на човека, върховенството на закона и демократичните правни стандарти при използването на системи с изкуствен интелект. Договорът, който е отворен и за държави, които не са членки на Европейския съюз, определя правна рамка, обхващаща целия жизнен цикъл на системите с AI, и адресира рисковете, които те могат да представляват, като същевременно насърчава отговорните иновации. „Глобалният договор има за цел да гарантира, че AI подкрепя общите стандарти в областта на правата на човека, демокрацията и върховенството на закона, не ги подкопава и признава присъщата връзка между защитата на личните данни и регулирането на използването им за развитието на обучението и управлението на системи за изкуствен интелект“, каза Пейчинович Бурич.

Конференцията завърши с панелна дискуссия на тема “Взаимодействие между Закона за изкуствения интелект и GDPR: Как да развием антропоцентричен AI”. Бяха обсъдени потенциалните нови роли и задачи на надзорните органи по защита на данните във връзка с прилагането на Закона за изкуствения интелект. Участниците имаха възможност и да задълбочат разбирането си за правните и етични аспекти, свързани с развитието и използването на изкуствен интелект и защитата на основните права и свободи.

ОБУЧЕНИЕ НА ИЗКУСТВЕНИЯ ИНТЕЛЕКТ НА МЕТА Е ЕС/ЕИП Е ВРЕМЕННО СПРЯНО

По-рано този месец Meta Platforms Ireland Limited (Meta) обяви, че смята да започне да използва публикациите, снимките и тяхното описание, както и коментарите публикувани в социалните мрежи Фейсбук и Инстаграм, за разработване, обучаване и подобряване на услугата на Meta за изкуствен интелект (ИИ). Според Meta основание за тази обработка е „леgitимният интерес“, предвиден в чл. 6, пар. 1, б. „e“ от Регламент (ЕС) 2016/679 (повече за основанията за обработка можете да прочетете тук), а за потребителите бе предвидена възможност да възразят срещу използването на тяхното съдържание за тези цели.

Съгласно ОРЗД е установен така нареченият механизъм за „обслужване на едно гише“, според който надзорният орган в държавата, в която се намира основното място на установяване на администратора на лични данни (водещият надзорен орган), може да реши дали правилата на Регламент (ЕС) 2016/679 са били нарушени. Тъй като основното място на установяване на Meta е в Ирландия, ирландският орган за защита на данните (Data Protection Commission – DPC) е водещият надзорен орган по въпросите, свързани със спазването на разпоредбите на Регламента от страна на Meta.

Инициативата на Meta е временно спряна.

В резултат на обединените усилия на всички надзорни органи по защита на данните от Европейския съюз/Европейското икономическо пространство (ЕС/ЕИП), включително Комисията за защита на личните данни (КЗЛД), обективирани в отправено до ирландския надзорен орган по защита на данните искане, на 14 юни 2024 г. Meta обяви, че спира за неопределен период обучението на изкуствения си интелект на територията на ЕС/ЕИП.

Надзорният орган на Ирландия ще продължи срещите и консултациите с Meta. Оценката на казуса и вземането на решение ще бъдат съгласувани и с другите надзорни органи за защита на личните данни, в рамките на Европейския комитет по защита на данните. Комисията за защита на личните данни продължава да участва активно в тези процеси и ще следи отблизо този казус, като своевременно ще уведомява българската общественост за неговото развитие.

Повече информация

Изявлението на Meta по казуса можете да прочетете тук.

Изявлението на надзорния орган на Ирландия можете да прочетете тук.

Повече за механизма за „обслужване на едно гише“ можете да прочетете тук.

ПРОВЕДЕ СЕ ПЪРВА СРЕЩА ПО ПРОЕКТ „OPWHI – OPEN THE WHISTLE: PROTECTING WHISTLEBLOWERS THROUGH TRANSPARENCY, COOPERATION AND OPEN GOVERNMENT STRATEGIES“.

На 30 – 31 май 2024 г. се проведе първата среща по изпълнението на проект „OPWHI – Open the Whistle: Protecting Whistleblowers Through Transparency, Cooperation and Open Government Strategies“ по програма „Граждани, равенство, права и ценности“ на Европейския съюз.

В срещата взеха участие представители на организациите, участващи в проектния консорциум – Комисия за защита на личните данни, Асоциацията „Прозрачност без граници“ – клон Испания, Центърът за изследване на демокрацията, Асоциацията LiBERA, надзорният орган за борба с корупцията на Италия, университетът в Пиза и службата за борба с измамите в Каталуния. Водещ партньор в проектния консорциум е Асоциацията „Прозрачност без граници“ – клон Испания. Сред обсъдените въпросите бяха финансовото отчитане на изпълнените дейности и осъществяването на комуникацията между партньорите в проектния консорциум. Беше направен преглед на напредъка по различните дейности, като се посочиха крайни срокове за представянето на отделните работни продукти. Специално внимание бе отделено на

методите за събиране и обобщаване на информация за осъществяване на проучването на нуждите на заинтересованите страни, като основа за изпълнението на следващите проектни дейности, които включват:

- Инструменти за почтеност в подаването на сигнали за нередности: да се осигури набор от инструменти, гарантиращ адекватна защита на лицата, сигнализиращи за нередности. Този набор от инструменти ще бъде от полза за организациите на гражданското общество и частните организации, които прилагат Директива (ЕС) 2019/1937 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2019 година относно защитата на лицата, които подават сигнала за нарушения на правото на Съюза, както и за националните регионалните органи и държавните служители. Изготвените по проекта инструменти ще могат да бъдат приложени и извън консорциума на общоевропейско ниво.
- Обучения: да предложи програми за специализирано обучение, включително подход за обучение на обучаващи, адаптиран за националните и регионалните органи, държавните служители и частните организации, участващи в прилагането на Директивата. Тези обучения ще насърчават обмена на знания и опит, като помагат на органите и организациите да преразгледат, подобрят и адаптират своите процедури, за да включат най-добрите практики.
- Стратегическа кампания за подаване на сигнали за нередности: Да се повишат обществените познания и разбиране на националното законодателство, транспониращи Директивата, съществуването на вътрешни и външни канали за подаване на сигнали,

както и наличните правни средства за защита в случай на ответни злонамерени действия. Очакваните резултати от проекта са:

- Да се създаде нов модел за защита на лицата, сигнализиращи за нередности, въз основа на отворено управление и колективен подход на сътрудничество между компетентните органи, академичните среди и организациите на гражданското общество, като на всички страни, участващи в прилагането на Директива (ЕС) 2019/1937, се предоставят необходимите насоки.
 - Изграждане на капацитета на организациите на гражданското общество, националните и регионалните органи, държавните служители и частните организации, участващи в прилагането на Директивата, за да се гарантира широко разпространена политика на ЕС фокусирана върху защитата на лицата сигнализиращи за нередности. Това ще бъде постигнато чрез обучения включващи адаптирани материали за обучение относно най-добрите практики и стратегиите за открито управление.
 - Насърчаване и повишаване на осведомеността сред широката общественост и потенциалните лица, сигнализиращи за нередности, относно съществуващите канали и процедури за подаване на сигнали, както и относно правата, предвидени в Директивата, като се насърчава култура на доверие в посланията насочени към лицата, сигнализиращи за нередности.
- Планирано е дейностите по проекта да се изпълняват до месец февруари 2026 г.

Проект „OPWHI – Open the Whistle: Protecting Whistleblowers Through Transparency, Cooperation and Open Government Strategies“ съфинансиран по програма „Граждани, равенство, права и ценности“ на Европейския съюз с номер на договор 101140801 – OPWHI – CERV-2023-CHAR-LITI.

Съфинансирано от
Европейския съюз

23 ЮНИ – СВЕТОВЕН ДЕН ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЦАТА, ПОДАВАЩИ СИГНАЛИ

На 23 юни отбелязваме Световния ден за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения (World Whistleblowers' Day). Сигнализиращите лица имат ключова роля в обществото, като помагат за разкриването на нарушения, които застрашават обществените интереси, демократичните принципи и върховенството на закона. Осигуряването на защита на тези лица е от съществено значение за запазването на прозрачността и отчетността на публичните процеси.

През 2023 г. КЗЛД бе определена, като централен орган за външно подаване на сигнали. В рамките на своите правомощия и ангажименти, КЗЛД предприема редица действия, насочени към гарантиране на ефективна защита на лицата в публичния и частния сектор, които подават сигнали или публично оповестяват информация за нарушения на българското законодателство или на актове на Европейския съюз, станала им известна при или по повод изпълнение на трудовите или служебните им задължения или в друг работен контекст:

След обнародването на [Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения \(ЗЗЛПСПОИН\)](#), на 02.02.2023 г. (обн. ДВ, бр. 11/2023 г.) в много кратки срокове КЗЛД успява да създаде всички необходими условия за започване функционирането на националната система от задължени субекти в публичния и частния сектор, от компетентни органи и сигнализиращи лица по ЗЗЛПСПОИН, с цел гарантиране прилагането на закона и постигане на неговите цели.

През 2023 г. са разработени и приети в законоустановените от ЗЗЛПСПОИН срокове необходима подзаконова правна уредба и ключови [методически указания](#), адресати на които са всички задължени субекти. Регулярно на интернет страницата на Комисията са публикувани [информационно-разяснителни](#)

[материали по всички най-съществени аспекти на новото законодателство за защита на сигнализиращите лица.](#)

С оглед повишаване на ефективността при защитата на сигнализиращите лица и тези, които публично оповестяват информация за нарушения, през настоящата година КЗЛД прие [Правила за предоставяне на защита на лица, подали сигнал или публично оповестили информация за нарушения по реда на ЗЗЛПСПОИН](#) и [Правила за предоставяне на мерки за подкрепа на основание чл. 35, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗЗЛПСПОИН](#). Същите са преведени и оповестени на интернет страницата на КЗЛД на английски и на френски език.

В международен аспект КЗЛД стана член на [Европейска мрежа на органите за интегритет и сигнализиране на нередности \(NEIWA\)](#). Същевременно, съвместно с Асоциацията „Прозрачност без граници“ – клон Испания, Центърът за изследване на демокрацията, Асоциацията LiBERA, надзорният орган за борба с корупцията на Италия, университетът в Пиза и службата за борба с измамите в Каталуния, Комисията за защита на личните данни участва в проект със заглавие „OPWHI – Open the whistle: Protecting whistleblowers through transparency, cooperation and open government strategies“ по програма „Граждани, равенство, права и ценности“ на ЕК, с номер на договор – с №101140801. Същинските дейности по изпълнението му започнаха от началото на март 2024 г. Проектът OPWHI се основава на подход на сътрудничество между организациите на гражданското общество, академичните среди и компетентните органи в Испания, Италия и България, които споделят редица важни предизвикателства пред защитата на лицата, подаващи сигнали за нередности при осигуряването на ефективна и безопасна защита на лицата, сигнализиращи за нередности, във връзка с транспонирането на Директива (ЕС) 2019/1937. Проектът ще предложи решения на основни въпроси като:

- Липсата на ясни насоки относно информацията, която трябва да бъде предоставена на потенциалните потребители на системите за докладване (липса на прозрачност).
- общото недоверие от страна на гражданите и служителите във вътрешните и външните системи за докладване, произтичащо от слабата култура на изразяване на мнение (липса на доверие).
- недостатъчните знания и обучение за ръководителите на системи за докладване както в публичния, така и в частния сектор (липса на знания и обучение).
- слабото сътрудничество и координация между органите, задължените страни, гражданското общество и други заинтересовани страни (липса на сътрудничество).
- новата национална законодателна рамка, водеща до общи предизвикателства при прилагането (предизвикателства пред прилагането).

OPWHI ще отговори на тези предизвикателства, като допринесе за създаването на безопасна среда за лицата, сигнализиращи за нередности, и ще гарантира правилното функциониране на системите за подаване на сигнали за нередности в тези държави.

МЕЖДУНАРОДНА РАБОТНА ГРУПА ПО ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ В ТЕХНОЛОГИИТЕ

На 18 и 19 юни 2024 г. в гр. Осло, Кралство Норвегия се проведе 73^{тата} среща на Международната работна група по защитата на данните в технологиите (т.нар. „Берлинска група“). Домакин беше надзорният орган по защита на личните данни на Норвегия. От българска страна взе участие проф. Веселин Целков, член на Комисията за защита на личните данни.

Бяха представени интересни теми, като например концепцията „GeoFlow“, разработена от компанията Q-Free в Норвегия, която е пилотен проект за Норвежката пътна администрация и цели да направи използването на пътищата още по-сигурно, справедливо и удобно. Докато съвременните системи за таксуване се основават на преминаване през конкретни тол пунктове и заплащане на съответната такса след това, „GeoFlow“ използва схема на таксуване, която е базирана на разстоянието и горивото.

С помощта на устройства и приложение, шофьорът получава незабавна информация за разходите при шофиране и може предварително да планира пътуването си, използвайки параметри като час или зона, за да види конкретните цени за различните алтернативи. Това ще подпомогне за регулирането на трафика, намаляването на задръстванията по пътищата и промотирането на икономично, социално устойчиво и природосъобразно шофиране. Други теми от същия панел бяха посветени на системата „Autosys“, както и свързаната с мотивацията за участието в такъв тип развитие.

Приети Работни документи, посветени на лицевото разпознаване, както и на цифровите валути на Централната банка. В допълнение, разисквани са проекти на работни документи, свързани със споделянето на данни, големите езикови модели (Large Learning Models), невротехнологиите, както и темата за Immersive Technology/Extended Reality.

КОМИСИЯТА ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ В КАЧЕСТВОТО НА НАДЗОРЕН ОРГАН

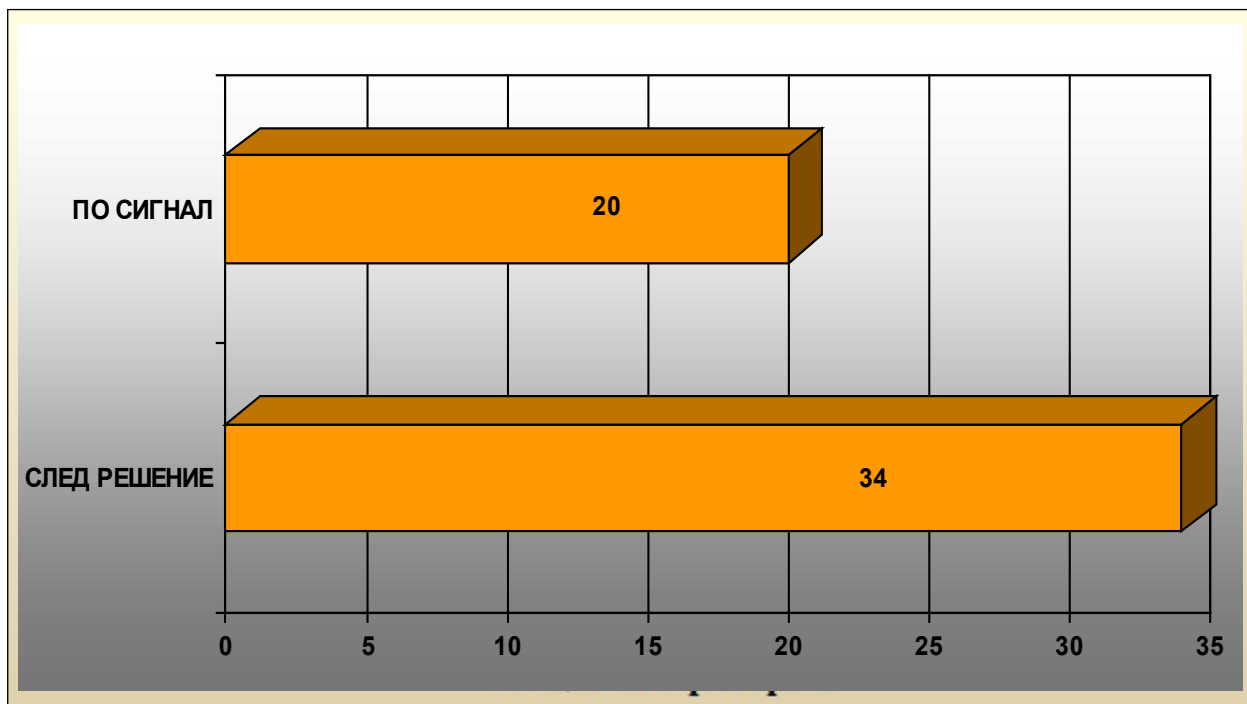
Във връзка със започналото издаване на Шенгенски визи от Република България и в съответствие със задълженията на Комисията за защита на личните данни за регулярно осъществяван надзор на Визовата информационна система (ВИС).

Комисията за защита на лични данни в качеството си на надзорен орган на системата по отношение на обработването на лични данни, извърши проверка на Консулска служба към Посолство на Република България в Белград, Република Сърбия, с цел надзор за спазването на правилата за обработване на лични данни във Визовата информационна система.

КОНТРОЛНА ДЕЙНОСТ

СТАТИСТИКА И АНАЛИЗ НА КОНТРОЛНАТА ДЕЙНОСТ ЗА ПЕРИОДА МАЙ-ЮНИ 2024 Г.

На основание чл. 58, § 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета за м. януари и февруари 2024 г. са извършени общо 54 проверки – 20 след постъпили в КЗЛД сигнали и 34 след решение на КЗЛД.

Разгледани са 98 искания, включително различни запитвания по актуални въпроси, относно защита на физическите лица във връзка с обработването на лични данни. На всички податели са изпратени съответни отговори, а когато е необходимо са изпращани и на съответните органи или институции, за отношение по компетентност.

Във връзка с констатации, че с определени операции по обработване на лични данни са нарушени разпоредби на регламента, за отчетния период КЗЛД е упражнила корективни правомощия по чл. 58, § 2 от Регламент (ЕС) 2016/679, като на съответните администратори на лични данни са издадени 9 Разпореждания, отправени са 3 Предупреждения, 1 Официално предупреждение и е съставен 1 Акт за установяване на административно нарушение.

РЕШЕНИЯ ПО ЖАЛБИ

КЗЛД публикува в своя бюлетин и на институционалния си сайт решения по жалби, с цел да се осигури прозрачност за обществеността относно практиката на Комисията при разглеждането на жалби на граждани. За постигането на тази цел не е необходимо публикуване на всички решения на КЗЛД по жалби, а отразяване произнасянето на Комисията по различни казуси. Всички публикувани решения на КЗЛД са с анонимизирани лични данни на физическите лица и голяма част от имената на юридическите лица.

РЕШЕНИЕ

№ ППН-01-268/2023 г.

София, 20.05.2024 г.

Комисията за защита на личните данни в състав: членове – Цанко Цолов, Мария Матева, Веселин Целков, на редовно заседание, проведено на 20.03.2024 г., на основание чл. 10, ал. 1 от Закона за защита на личните данни, чл. 57, § 1, б. „е” от Регламент 2016/679 и чл. 40, ал. 1 от Правилника за дейността на КЗЛД и на нейната администрация /ПДКЗЛДНА/ разгледа по основателност жалба № ППН-01-268/03.04.2023 г., подадена от Б.М срещу С.К. Административното производство се развива по реда на Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ и чл. 38 от ЗЗЛД. Комисията за защита на личните данни е сезирана с горепосочената жалба, уточнена със становище ППН-01-268#2/26.05.2023, съдържаща твърдения за незаконосъобразно видеонаблюдение, осъществявано от съседа на жалбоподателката С.К, който е поставил камера за видеонаблюдение над входната си врата с насоченост коридора на етажната собственост, находяща се в, както и 4 други апартамента, включително нейния собствен, за което същият не разполага с решение на общото събрание и съгласие на лицата. Към жалбата се прилагат снимки от така осъществяваното видеонаблюдение. На основание чл. 38, ал. 2 от ЗЗЛД и чл. 26, ал. 1 от АПК са уведомени страните за образуваното производство /ППН-01-268#1/19.05.2023, ППН-01-268#3/02.06.2023/, като са им указани процесуалните права по чл. 34 и сл. от АПК – за ангажиране на становище, доказателства, възражения и доказателствени искания. Постъпва отговор от С.К /ППН-01-268#4/12.06.2023/, в който се посочва, че не се оспорва поставянето на камера с цел защита на личната му собственост, но устройството е „бутафорно“ и над него няма комуникационен кабел. Уверява се КЗЛД, че не се осъществява видеонаблюдение и че не се правят записи, като самата камера е насочена към неговия собствен вход. Жалбата е включена в обобщен доклад ППН-02-424/30.06.2023 за извършване на фактическа проверка.

На 07.09.2023 г. е извършена проверка с основна задача „Да се установи изградена ли е система за видеонаблюдение и нейните технически параметри в жилищна сграда в режим на ЕС, находяща се на горепосочения адрес.“. На лицето С.К е съставен Констативен акт ППН-02-574/20.09.2023 на основание чл. 58, § 1 от Регламент (ЕС) 2016/679, чл. 10, ал. 2, т. 1, чл. 12, ал. 1 и ал. 4 от Закона за защита на личните данни, в изпълнение на Решение на КЗЛД от Протокол и Заповед на Председателя на КЗЛД, във връзка с постъпила жалба вх. № ППН-01-268/03.04.2023 г. относно обработване на лични данни чрез изградена система за видеонаблюдение в жилищна сграда в режим на етажна собственост, находяща се в.

От извършената проверка е установено, че ответникът К и жалбоподателката М обитават съседни жилищни единици на етаж от жилищна сграда в режим на етажна собственост. Констатирано е, че е монтирана 1 /една/ Wi-Fi безжична видеокамера, разположена над входната врата на апартамента на К, свързана към електрозахранването и функционираща. Видеокамерата е монтирана през март 2023 г., лично от К, с превантивна охранителна цел, като по негови твърдения до деня на проверката не е осъществяван запис на записващо устройство. Въз основа на пространственото разположение на видеокамерата, може да се направи обоснован извод, че когато е включена се заснемат собствениците,

останалите живущи и посетители на 13-ти етаж на жилищната сграда. Не са представени доказателства за извършване на охрана на жилищната сграда по реда на Закона за частната охранителна дейност, нито решение от проведено общо събрание по реда на Закона за управление на етажната собственост /ЗУЕС/. Въз основа на предоставена възможност за ангажиране на становища, възражения, доказателства и доказателствени искания, постъпва отговор от жалбоподателката /ППН-01-268#7/19.12.2023/, в който се посочва, че ответникът наблюдава и нейния собствен имот, за което представя снимки, посочвайки, че камерата „свети“, т.е. работи и записва, с което се разкриват лични данни на трети лица пред К. Жалбоподателката възражава срещу евентуално последващо обработване на личните ѝ данни и настоява устройството да бъде премахнато. На основание чл. 38, ал. 1 от ПДКЗЛДНА жалбата е разгледана по редовност и допустимост на закрито заседание на КЗЛД, проведено на 17.01.2024 г., като страните Б.М /жалбоподател/ и С.К /ответник/ са надлежно призовани за насроченото за 20.03.2024 г. заседание за разглеждане на жалбата по същество /ППН-01-268#10/09.02.2024, ППН-01-268#11/09.02.2024/.

При така установеното от фактически страна, от правна страна жалбата е основателна. Компетентен орган да разгледа така подадената жалба с предмет незаконосъобразно видеонаблюдение е КЗЛД на основание чл. 6, ал. 1 от ЗЗЛД. Видеонаблюдението представлява поредица от действия по заснемане и излъчване, които не са непременно съпроводени със записване и съхранение на кадри. Чрез осъществяването му се извършват дейности по обработване на лични данни по смисъла на чл. 4, 2) от Регламент 2016/679, доколкото физическото лице, субект на данни, може да бъде идентифицирано чрез една или повече характеристики, специфични за физическата, физиологичната, поведенческата или социалната му идентичност. В разглеждания случай спецификацията на устройствата за видеонаблюдение позволява идентифициране на физическите лица, независимо, че не е налице лицево разпознаване. Дейностите по обработване на лични данни се изразяват в заснемането и визуализирането им чрез безжична видеокамера, независимо, че няма доказателства за осъществявано записване, като засегнатите лица са освен жалбоподателката, така и останалите живущи и посетители на етаж. Администратор на лични данни по смисъла на чл. 4, т. 7 от Регламента е ответникът по жалбата. Същият самостоятелно определя целите и средствата за обработването на лични данни – видеонаблюдение с твърдяна цел превенция и охрана, като средствата са електронни. В конкретния случай е налице и мониторинг като форма на видеонаблюдение и обработване на лични данни. Доколкото администраторът осъществява видеонаблюдение в сграда, намираща се в режим на етажна собственост, за да е законосъобразно осъществяването видеонаблюдение, следва да се спазва редът, регламентиран в Закона за управление на етажната собственост, и по-специално в чл. 6 от ЗУЕС, според който собствениците в етажната собственост, наред с друго, не следва да пречат на другите собственици, ползватели и обитатели да използват общите части на сградата; да завземат общи части на сградата; да изпълняват решенията на органите на управление на етажната собственост; да осъществяват използването на общите части на сградата по реда, определен в правилника за вътрешния ред. Доколкото няма решение на общото събрание на етажната собственост за осъществяване на видеонаблюдение, същото се осъществява в противоречие със закона.

Предвид насочеността на процесната система за видеонаблюдение, както и с оглед на това, че с нея се засягат субективните права на останалите живущи в сградата, видеонаблюдението се извършва без основание по смисъла на чл. 6, § 1 от Регламента. Субектът на данни не е предоставил съгласие за обработване на личните му данни за една или повече конкретни цели, напротив – жалбоподателката изрично заявява несъгласието си с процесното видеонаблюдение. Дори и същата да не бе възравила, то администраторът на основание чл. 7 ОРЗД следва да е в състояние да докаже, че е налице свободно дадено, изрично и конкретно, информирано и оттегляемо съгласие, съответстващо на принципите на Регламента, което в настоящи случай не е сторено. Обработването не е необходимо за изпълнението на договор, по който субектът на данните е страна, нито за предприемане на стъпки по искане на субекта на данни преди сключването на договор. Обработването не е необходимо за спазването на законово задължение, което се прилага спрямо

администратора, нито за да бъдат защитени жизненоважните интереси на субекта на данните или на друго лице – ответникът не е доказал непосредствена опасност, въз основа на която да може да осъществява видеонаблюдение на трети лица. Дори и такава хипотеза да бе налице и да бе доказана, то обработването не би било пропорционално, тъй като може да се осъществява и без да се рефлектира прекомерно върху чужда правна сфера, като се отчитат правата и законните интереси на останалите засегнати субекти, които не застрашават твърдян жизненоважен интерес на К. Администраторът не е орган, който изпълнява задачи от обществен интерес или упражнява официални правомощия, така че въпросното основание не е приложимо. Обработването не е необходимо за целите на легитимните интереси на администратора или на трета страна. Не може да се възприеме, че видеонаблюдението се осъществява единствено с цел охрана на лично имущество, доколкото е недвусмислено, че същото обхваща общи части на етажната собственост, а не само частната собственост, която се твърди, че се охранява. Дори и администраторът да бе доказал легитимен интерес, той не би бил надделяващ. Доколкото се заснемат части от жилищната сграда, които не представляват частна собственост, обработването на лични данни излиза извън пределите на лична и имуществена охрана, и като такава няма преимущество пред законовите интереси, основните права на останалите лица, и по-специално пред правото им на неприкосновеност на личността и на личния живот /чл. 30, ал. 1, чл. 32, ал. 1 и ал. 2 от КРБ, чл. 3 от ХОПЕС/, както и правото на зачитане на личния и семейния живот /чл. 7 от ХОПЕС и чл. 8 от ЕКПЧ/. Видеонаблюдението не е видно да е редуцирано до охрана на жилището на ответника, а напротив – същото е неограничено /освен от техническите възможности на камерата/, осъществявано е постоянно и не е скрепено с гаранции за правата на третите лица, поради което ги засяга необосновано и непропорционално, така че личните им данни се обработват без да е налице надделяващ легитимен интерес.

По принцип, личната и имуществена охрана според критерия на българското законодателство, може да има превес над личните права на трети лица в строго регламентирани хипотези, така например при влизане с насилие или с взлом в жилище /чл. 12, ал. 3 от НК/. В настоящия случай ответникът, нито е доказал, че за него съществува непосредствена опасност, представляваща легитимен интерес от осъществяване на видеонаблюдението, предмет на жалбата, нито е извършил преценка за пропорционалност и необходимост от тази дейност, за да може да демонстрира дали същото е необходимо за защита на по-важен законоустановен интерес в сравнение с правото на защита на личните данни на жалбоподателката. Обработването на лични данни, освен без основание по смисъла на чл. 6 ОРЗД, противоречи на принципа на чл. 5, § 1, б. „а“ от Регламента, изискващ законосъобразност, добросъвестност и прозрачност, т.е. яснота спрямо субекта на данни, че такава обработване се осъществява, така напр. чрез поставянето на предупредителни и обозначителни табели, както и чрез конкретно и разбираемо за субектите на данни посочване на целите и средствата на обработването, сроковете за съхранение, редът и начинът за упражняване правата и пр.

В съответствие с горепосоченото, жалбата следва да бъде уважена за нарушение на чл. 6, § 1 и с чл. 5, § 1, б. „а“ от Регламента. Доколкото КЗЛД упражнява по целесъобразност правомощията си, визирани в чл. 58, § 2 от Регламент 2016/679, като се отчете, че се касае за нарушение, което следва да се преустанови, както и предвид това, че броят на засегнатите субекти е ограничен, то в случая необходима, достатъчна и съразмерна по смисъла на чл. 6, ал. 2 АПК мярка е такава с преустановителен ефект, като на основание чл. 58, § 2, б. „г“ от Регламента на администратора следва да се разпореди да преустанови така осъществяваното видеонаблюдение, като за целта премахне камерата. За да изпълни издаденото разпореждане, администраторът следва да премахне камерата, като представи доказателства в 14-дневен срок, считано от влизане в сила на решението, доколкото изпълнението не е съпроводено с дължимо поведение от трети лица или с независещи от жалбоподателя събития, така че срокът за изпълнение е достатъчен и съобразен с необходимостта от преустановяване на нарушението. Администраторът следва да има предвид, че в случай на неизпълнение на влязло в сила решение на надзорния орган, подлежи на санкция по реда на чл. 83, параграф 6 от Регламент 2016/679, а именно: „б. Неспазването на разпореждане на надзорния орган, както е посочено в член 58, параграф 2,

РЕШЕНИЯ НА КЗЛД

подлежи, в съответствие с параграф 2 от настоящия член, на административно наказание „глоба“ или „имуществена санкция“ в размер до 20 000 000 EUR или, в случай на предприятие — до 4 % от общия му годишен световен оборот за предходната финансова година, която от двете суми е по-висока.“

Предвид гореизложеното и на основание чл. 38, ал. 3 от ЗЗЛД Комисията за защита на личните данни с 3 гласа „за“ и 0 „против“

РЕШИ:

1. Обявява за основателна жалба № ППН-01-268/03.04.2023 г. от Б.М срещу С.К за нарушение на чл. 6, § 1 и чл. 5, § 1, б. „а“ от Регламент 2016/679.
2. На основание чл. 58, § 2, б. „г“ издава разпореждане на С.К да съобрази операциите по обработване на лични данни с разпоредбите на регламента, като за целта премахне камерата в 14-дневен срок от влизане на решението в сила и в същия срок представи доказателства за изпълнението на решението, а именно – изображения, от които да е видно, че камерата е премахната. Настоящото решение може да бъде обжалвано в 14-дневен срок от връчването му чрез Комисията за защита на личните данни пред Административен съд София – град.

ЧЛЕНОВЕ:

ЦАНКО ЦОЛОВ

МАРИЯ МАТЕВА

ВЕСЕЛИН ЦЕЛКОВ

РЕШЕНИЕ

№ ППН-01-626/2023

град София, 20.07.2023 г.

Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) в състав: членове Цанко Цолов, Мария Матева и Веселин Целков, на редовно заседание, проведено на 17.04.2024 г., обективизирано в Протокол № 16/2024 г., като разгледа жалба с рег. № ППН-01-626 от 20.07.2023 г., за да се произнесе взе предвид следното: Производството е по реда на чл. 38, ал. 1 от Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД) вр. чл. 77, § 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 (ОРЗД). Комисията за защита на личните данни е сезирана с жалба с рег. № ППН-01-626 от 20.07.2023 г. подадена от Б.Б срещу Р.И. Жалбоподателката посочва, че към настоящия момент е служител при и че изпълнява длъжността.

На 14.07.2023 г. в пощенската кутия на постоянния си адрес получила плик, съдържащ три броя писма от Р.И, от които установила, че писмата са изпратени и до адресати: председателя на ТЕЛК при и председателя на обща ЛКК при, както и до други лекари и ЛКК. Сочи, че в писмото на Р.И се иска извършване на медицинска експертиза съгласно чл. 112, ал. 1, т. 1 от Закона за здравето и чл. 63, ал. 1, т. 1 от Правилника за устройството и организацията на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи. Повод за исканата експертиза е писмо от – с рег. №, към което са приложени копия на нейни болнични листове, както следва: Сочи, че в цитираното по – горе писмо са описани диагнозите, отразени в болничните листове, като за два от тях, а именно издаден на. и болничен лист издаден на е вписана диагноза “заплашващ аборт“. Счита, че чрез изпращането на процесното писмо неправомерно са обработени личните ѝ данни от работодателя/осигурителя, тъй като факта на нейната бременност е бил узнат от лица звън кръга на службата ѝ, без нейното знание и съгласие. Намира, че не е спорно това, че директора на ОД на МВР - , като неин работодател и

осигурител е в пълното си право да обжалва болничните листове съгласно чл. 111 и следващите от Закона за здравето, но счита, че конкретно това обжалване на болничните листове е неправомерно, тъй като срокът в който се обжалват същите от осигурител е повече от 3 месеца след издаването на последния болничен лист с диагноза “заплашващ аборт“. Сочи, че в чл. 112 ал. 2 от Закона за здравето изрично е посочен срокът за обжалване на болнични листове издадени от ЛКК от заинтересованите лица, а именно 14 - дневен. Предвид гореизложеното намира, че обжалването от страна на осигурителя, поради неспазване на законоустановените срокове не би следвало да породи каквито и да било правни последици и че същото се отнася и до останалите болнични листи, които намира за неправомерно разпространени, тъй като са обжалвани извън указания от Закона за здравето срок. Обръща внимание на това, че съгласно чл. 313а, ал. 3 от Кодекса на труда работодателят и длъжностните лица в предприятието са длъжни да опазват в тайна обстоятелствата, че дадена служителка е бременна или бременността и е била прекъсната. Моли да се разпорежи извършването на служебна проверка относно спазване на нормативните изисквания при обработването на личните ѝ данни от страна на Р.И във връзка с изпращането на писмата. Прилага: писмосизх...,исканесрег.,болничнилистоверешениенаНЕЛК,отговорнаР.И,Решениена,отговор от Инспектората към Министерство на здравеопазването от 30.11.2023 г., решение на и амбулаторен лист. В условията на залегналото в административния процес служебно начало и задължението на надзорния орган за служебно събиране на доказателства и за изясняване на действителните факти от значение за случая жалбоподателката и Р.И – са редовно уведомени за образуваното производство. Изразено е становище по жалбата от Р.И – за неоснователност на жалбата. В становището се посочва, че в Р.И - е постъпило писмо от - с рег. с молба за извършване на служебна проверка съгласно чл. 111 от Закона за здравето относно спазване на процедурата и нормативните изисквания при издаването на 8 (осем) броя болнични листове на името на Б.Б, служител в - На свое заседание на 23.06.2023 г., след разглеждане на предоставената документация по случая, при Р.И - взема решение болничните листове да бъдат изпратени за експертиза съгласно чл. 111 и чл. 112, ал. 1 от Закона за здравето и чл. 63, ал. 1 от Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи, както следва: 1/ Болничен лист .Решенията от проведеното заседание са отразени в Констативен протокол от 23.06.2023 г., подписан от членовете на Регионалния съвет при Р.И - . По отношение на частта от жалбата съдържаща твърдения за неспазване срока за обжалване на болничните листове сочи, че съобразно чл. 64, ал. 3 от Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи това твърдение се явява неоснователно. Сочи, че съгласно чл. 63, ал. 8 от същия правилник решението на за отменяне на експертното решение и решението на повторната експертиза се изпращат на заинтересованите от експертната лица (освидетелстваните, осигурителите и НОИ), както и на РЗОК. Уведомява, че в официалният сайт на Р.И - , на адрес в началната страница, в “Политика за поверителност” е отразено, че Р.И - е администратор на лични данни по смисъла на Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и Закона за защита на личните данни. Осъществяването на функциите на Р.И включва: обработка на лични данни на лица, свързани със здравословното им състояние, физическото, психическото им развитие и друга информация, съдържаща се в медицински рецепти, предписания, протоколи, удостоверения и в друга медицинска документация, както и отговори на жалби, сигнали и други искания. При обработването на информацията, съдържаща се в жалбите, сигналите и другите искания, депозираны пред Р.И се обработват само лични данни относими към конкретния случай. Данни, станали известни на Р.И в тази връзка могат да бъдат предоставени на трети лица, само ако е предвидено в закон, в конкретния случай в Закона за здравето. Отбелязва, че защитата на личните данни не означава жалбите по болнични листове

от страна на заинтересованите лица, както в случая от работодател, да не могат да се изпращат за извършване на медицинска експертиза по законоустановения ред. Сочи, че достъп до писмото на - и преписката по него съгласно справка от системата за управление на документооборота Eventis R7 са имали петима служители от Р.И. - Тези служители са включени в Заповед за определяне на служители, на които е възложена обработката на лични данни. В конкретния случай се касае за обработка на лични данни от регистър “Жалби и сигнали, включително обжалвани болнични листи”, обхванат в т. 1.2., както и в общите случаи по т. 10 от Заповед Регистърът е описан в глава девета от Инструкцията за реда за водене на регистри по Закона за защита на личните данни и Регламент (ЕС) 2016/679 в Р.И. - . От гореизложеното намира, че е видно, че действията от страна на Р.И. - свързани с медицинската експертиза са извършвани правомерно в изпълнение на законово регламентирани функции на инспекцията и липсва нарушение на защитата на личните данни на Б.Б. Личните данни на последната са обработвани от администратор на лични данни при упражняване на правомощия, предоставени със закон и при наличие на разписана политика за защитата им, като същите са предоставяни на трети лица единствено в законово предвидени случаи.

С решение на Комисията за защита на личните данни от проведено на дата 14.02.2024 г. заседание, обективизирано в Протокол № 6/2024 г., жалбата е обявена за редовна и процесуално допустима за разглеждане, по съображения свързани с това, че съдържанието на жалбата е съобразено с изискванията на чл. 28, ал. 1 от Правилника за дейността на Комисията за защита на личните данни и на нейната администрация вр. чл. 29, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс, жалбата е подадена от физическо лице, с правен интерес, съдържа твърдения за неправомерно обработване на лични данни в хипотезата на разпространение на такива от Р.И на председателя на ТЕЛК и специализирана ЛКК, жалбата е подадена до компетентен орган, в нормативно установения срок и с оглед на това, че не са налице отрицателните предпоставки посочени в чл. 27, ал. 2 от Административно процесуалния кодекс. Като страни в производството по жалбата са конституирани жалбоподател Б.Б и ответна страна Р.И, и е определена дата за разглеждане на жалбата в открито заседание. Жалбата е разгледана в открито заседание на Комисията за защита на личните данни проведено на дата 17.04.2024 г., за което страните, редовно уведомени, не се явяват и не изпращат представител. Комисията за защита на личните данни след като обсъди становищата на страните в контекста на събраните по преписката доказателства намира, че жалбата се явява НЕОСНОВАТЕЛНА, по - долу изложените съображения. Не е спорно между страните, а и от събраните по преписката доказателства се установява, че:

1. Жалбоподателката към датата на подаване на жалбата.
2. На дата до Р.И е направено искане за извършване на проверка по реда на чл. 111 и сл. от Закона за здравето относно спазването на процедурата и нормативните изисквания при издаване на 8 броя болнични листове за временна неработоспособност на жалбоподателката: – месец юни 2023 г. лицето е ползвало продължителни болнични листове за временна неработоспособност с отразени в тях различни диагнози и в тази връзка, включително наличието на други данни, са породени съмнения за допуснати пропуски при издаването на горепосочените болнични листове. В искането е обективизирана молба в случай, че Р.И – приеме, че не е компетентния орган по извършване на проверката, преписката да се изпрати на компетентния орган.
3. Към искане с са приложени 8 броя болнични листове за временна неработоспособност на жалбоподателката, съдържащи информация за поставени диагнози и причини.
4. С констативни протоколи в изпълнение на заповед на директора на Р.И – и на основание чл. 111 от Закона за здравето вр. чл. 70, ал. 1, 2, 3 и 4 от Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза, комисията съставляваща взема решение болничните листове приложени към искане с на да бъдат изпратени за експертиза пред ТЕЛК и обща ЛКК.
5. С писмо с изх. Р.И – изпраща искане с ведно с болнични листове и чрез Регионална картотека на медицинската експертиза, на Председателя на ТЕЛК, с копие до Специализирана при М.Ц “С.В“ ООД и жалбоподателката, за извършване на медицинска експертиза съгласно чл. 112, ал. 1, т. 2 от Закона за здравето и чл. 63, ал. 1, т. 2 от Правилника за устройството и дейността на

- органи на медицинската експертиза и на регионалната картотека на медицинската експертиза.
6. С писмо с изх. Р.И – изпраща искане с ведно с болнични листове чрез Регионална картотека на медицинската експертиза, на с копие до, Специализирана ЛЛК при М.Ц “С.В“ ООД и жалбоподателката, за извършване на медицинска експертиза съгласно чл. 112, ал. 1, т. 2 от Закона за здравето и чл. 63, ал. 1, т. 2 от Правилника за устройството и дейността на органите на медицинската експертиза и на регионалната картотека на медицинската експертиза.
7. С писмо с изх.. Р.И – изпраща искане с ведно с болнични листове до председателя на обща ЛКК, с копие до , д-р Б.С при И.П “Д-р П.М “ ЕООД и жалбоподателката, за извършване на медицинска експертиза съгласно чл. 112, ал. 1, т. 2 от Закона за здравето и чл. 63, ал. 1, т. 2 от Правилника за устройството и дейността на органите на медицинската експертиза и на регионалната картотека на медицинската експертиза.
8. С Експертно решение на ТЕЛК., признава издадени болнични листове
9. С Експертно решение на ТЕЛК не оправдава болничен лист, признава болничен лист, като решението на ТЕЛК е отменено от НЕЛК с решение в частта, касаеща болничен лист като последния е признат.
10. По процесният случай е сезиран и Инспектората към Министерство на здравеопазването, като видно от доклад за извършена проверка, че до Директора на Р.И – е дадено предписание за създаване на необходимата организация регионалния съвет да осъществява и документира дейността си в съответствие с изискванията на Закона за здравето, Правилника за устройството и дейността на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи и Правилата за работа на Регионалния съвет при Р.И – .
- Спорно между страните е дали фактическото предоставяне на данните на жалбоподателката от Р.И – на ЛКК и ТЕЛК е законосъобразно.

Жалбоподателката оспорва законосъобразността на извършените от Р.И действия по разкриване чрез фактическо предоставяне на приложените към искане с болнични листове по съображения свързани с изтичането на срока за тяхното оспорване от съгласно чл. 112 от Закона за здравето. Ответната страна застъпва тезата, че разкриването чрез фактическо предоставяне на приложените към искане с болнични листове на ТЕЛК и обща ЛКК е извършено от Р.И в изпълнение на решение на регионалния съвет съобразно разпоредбите на чл. 111 и чл. 112, ал. 1 ат Закона за здравето, и чл. 63, ал. 1 от Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи.

Горната фактическа обстановка се подкрепя от събраните по преписката доказателства и обосновава следните изводи:

Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (OVL 119, 2016 г., стр. 1 и поправка в OVL 127, 2018 г., стр. 2) се прилага от 25 май 2018 г. съгласно член 99, параграф 2. По силата на член 94, параграф 1 от този регламент Директива 95/46 се отменя, считано от тази дата. Чл. 4 от Регламент (ЕС) 2016/679 предвижда, че за целите на Регламента:

1. “Лични данни“ означава всяка информация, свързана с идентифицирано или подлежащо на идентификация лице; за подлежащо на идентифициране лице се смята това лице, което може да бъде идентифицирано, пряко или непряко, по - специално чрез идентификационен номер [...] или един или повече специфични признаци, отнасящи се до неговата физическа, физиологическа, [...] идентичност;
2. “Обработване на лични данни“ означава всяка операция или съвкупност от операции, извършвани или не с автоматични средства, прилагани към личните данни, като събиране, запис, организиране, съхранение, адаптиране или промяна, извличане, консултиране, употреба, разкриване чрез предаване [...];
7. “Администратор“ означава физическо или юридическо лице, публичен орган, агенция или друга структура, която сама или съвместно с други определя целите и средствата на обработка на лични данни; когато целите и средствата на обработката се определят от правото на Съюза или правото на държава членка, администраторът или специалните критерии за неговото определяне могат да бъдат установени в правото на Съюза или в правото на държава членка.
8. “Обработващ лични данни“ означава физическо или юридическо лице, публичен орган,

агенция или друга структура, която обработва лични данни от името на администратора“. С обнародваните на 26.02.2019 г. изменения и допълнения в Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД), в сила от 02.03.2019 г. са регламентирани въпросите, които изискват или позволяват приемането на правила на национално ниво. Така в светлината на горепосочените разпоредби и установените факти в производството следва да се приеме, че процесните данни съставляват лични данни, тъй като се касае за “информация, свързана с идентифицирано или подлежащо на идентификация лице“ – обикновена и специална категория лични данни. Безспорно ответната страна има качеството на администратор на лични данни, като това и качество се следва от закона и по – конкретно от вменените ѝ задачи и функции от закона - чл. 69 от Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи (контролът върху медицинската експертиза се осъществява от Националния съвет по медицинска експертиза, от министъра на здравеопазването, министъра на труда и социалната политика, от НЗОК, НОИ, РЗИ и от регионалните съвети по чл. 111 от Закона за здравето) вр. чл. 2 от цитирания правилник (Министерство на здравеопазването и регионалните здравни инспекции организират и ръководят медицинската експертиза), чл. 2 (Регионалната здравна инспекция (РЗИ) осъществява държавната здравна политика на територията на съответната област) и чл. 3 (Регионалната здравна инспекция е юридическо лице на бюджетна издръжка - второстепенен разпоредител с бюджет към министъра на здравеопазването, със седалище населеното място – административен център на областта) от Устройствения правилник на Регионалните здравни инспекции, приет на основание чл. 10, ал. 3 от Закона за здравето и чл. 7, ал. 1 (Държавната здравна политика на територията на областта се осъществява и организира от регионална здравна инспекция), чл. 8 (Регионалните здравни инспекции са юридически лица на бюджетна издръжка към министъра на здравеопазването, със седалище населеното място - административен център на областта) и чл. 10, ал. 1 (Регионалните здравни инспекции осъществяват на територията на съответната област дейности по: 1. държавен здравен контрол; 2. контрол върху регистрацията и здравната дейност, осъществявана от лечебните и здравните заведения; 3. проверка относно спазването на изискванията по чл. 40, ал. 4 и чл. 47, ал. 4 от Закона за лечебните заведения; 4. планиране, организиране, ръководство и контрол на медицинската експертиза; 5. промоция на здравето и интегрирана профилактика на болестите; 6. събиране, регистриране, обработване, съхраняване, анализ и предоставяне на здравна информация за нуждите на националната система за здравеопазване; 7. мониторинг на факторите на жизнената среда и на дейностите със значение за здравето на населението; 8. анализи, оценки и прогнози за здравно-демографските процеси на регионално ниво; 9. лабораторни анализи и изпитвания; 10. разработване и изпълнение на регионални здравни програми и проекти; 11. координация и изпълнение на национални и международни здравни програми и проекти; 12. методическа, консултативна и експертна помощ; 13. следдипломно практическо обучение в областта на опазване на общественото здраве; 14. проверки по сигнали на граждани, свързани с опазването на общественото здраве; 15. планиране и организиране на здравните дейности при бедствия, аварии и катастрофи и изготвяне на военновременен план за територията на съответната област), чл. 110 (Контрол върху медицинската експертиза се осъществява от Националния съвет по медицинска експертиза, от министъра на здравеопазването, министъра на труда и социалната политика, НЗОК, НОИ, регионалните съвети по чл. 111 и от регионалните здравни инспекции) от Закона за здравето. Безспорно е и че процесната обработка – разкриване чрез тяхното фактическо предоставяне съставлява обработка на личните данни по смисъла на Регламента, тъй като посоченото действие е предвидено като едноотвъзможните, които когато се извършва по отношение на личните данни води до тяхното обработване.

По тези причини и с оглед преценка основателността на изложените в жалбата твърдения за извършено от ответната страна нарушение на правилата за защита на личните данни се разглеждат правилата, които са установени за лицата, които обработват личните данни на физически лица в качеството на администратор на лични данни. Така от гледна точка на Регламент (ЕС) 2016/679, обработването на лични данни, което се осъществява от администратори на лични данни, трябва да е в съответствие с отнасящите се до

него принципи, прогласени в член 5 и някои от критериите/условията за законосъобразност на обработването на данни, изброени в чл. 6 (когато се касае за обикновена категория лични данни) и чл. 9, § 2 (когато се касае за специална категория лични данни) от Регламент (ЕС) 2016/679. От чл. 1 на Регламента и съображение 1 към него е видно, че целта на същия е не само да осигури ефективна и пълна защита на основните права и свободи на физическите лица, по - специално на основното право на защита на личните данни, но и висока степен на защита на тези основни права и свободи. Съображение 4 от Регламента изрично посочва, че обработването на лични данни следва да е предназначено да служи на човечеството и че правото на защита на личните данни не е абсолютно право, а трябва да бъде разглеждано във връзка с функцията му в обществото и да бъде в равновесие с другите основни права съгласно принципа на пропорционалност. Изрично се подчертава, че регламента е съобразен с всички основни права и в него се спазват свободите и принципите, признати от Хартата, както са залегнали в Договорите, и по - специално зачитането на личния и семейния живот, [...]. В разглежданият случай, противно на застъпената жалбоподателката теза в производството, данните по преписката обосновават извод за липса на извършено нарушение на принципа на законосъобразността от ответната страна по чл. 5, § 1, буква а) от Регламент (ЕС) 2016/679. Както по – горе бе посочено данните на жалбоподателката са предоставени на Р.И – във връзка с искане с от страна на , с което се отправя такова за извършване на проверка по реда на чл. 111 и сл. от Закона за здравето относно спазването на процедурата и нормативните изисквания при издаване на 8 брой болнични листове за временна неработоспособност на жалбоподателката: и се оспорват постановените на жалбоподателката различни диагнози. Доколкото с искането посоченото по – горе оспорва и постановените на жалбоподателката диагнози и предвид разпоредбите на чл. 112, ал. 1, т. 1 и т. 2 от Закона за здравето и чл. 63, ал. 1, т. 1 и т. 2 и ал. 2 от Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експретиза и на регионалните картотеки на медицинските експретизи, действията на Р.И – намират своята законова опора в чл. 9, § 2, буква з) от Регламент (ЕС) 2016/679 (обработването е необходимо за целите на превантивната или трудовата медицина, за оценка на трудоспособността на служителя, медицинската диагноза, осигуряването на здравни или социални грижи или лечение, или за целите на управлението на услугите и системите за здравеопазване или социални грижи въз основа на правото на Съюза или правото на държава членка или съгласно договор с медицинско лице и при условията и гаранциите, посочени в параграф 3), поради което и следва да се приеме, че същата е законосъобразна по по смисъла на чл. 5, § 1, буква а) от Регламент (ЕС) 2016/679. Нещо повече, от съображение 53 от Регламента става ясно, че “специална категория лични данни могат да бъдат обработвани единствено за здравни цели, когато е необходимо тези цели да бъдат постигнати в полза на отделни физически лица или на обществото като цяло, по – специално в рамките на управлението на услугите и системите за здравеопазване или социални грижи, включително обработването от страна на органите на управление и от централните национални здравни органи на такива данни за целите на контрола на качеството, информацията за управлението и общото наблюдение на национално и местно равнище на системата за здравеопазване или социални услуги“.

Неоснователни са твърденията на жалбоподателката досежно неспазването на срока за оспорване на издадените ѝ болнични листове. В действителност в Закона за здравето и по – специално чл. 112 от него е посочено, че обжалванията и възраженията на заинтересовани лица и органи се правят в 14 – дневен срок от получаване на съответното решение. В същото време обаче изследването на въпросите относно спазването на сроковете за оспорване на решенията е предоставено в изключителната компетентност на съответния орган, пред който се оспорват тези решения (ЛКК и ТЕЛК в разглеждания случай), т.е. Р.И – няма такива правомощия, поради което последната в изпълнение на чл. 112, ал. 1, т. 1 и т. 2 от Закона за здравето и чл. 63, ал. 1, т. 1 и т. 2 и ал. 2 от Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експретиза и на регионалните картотеки на медицинските експретизи действията на Р.И – и при условието на чл. 9, § 2, буква з) от Регламент (ЕС) 2016/679 следва да изпрати

искане с на ведно с приложенията към него за разглеждане и произнасяне от ЛКК и ТЕЛК. Поради изложеното по – горе Комисията за защита на личните данни намира, че жалбата се явява неоснователна и като такава същата следва да бъде оставена без уважение. Не са направени искания за признаване на направени разходи, поради което и Комисията за защита на личните данни не следва да се произнася по този въпрос. Така мотивирана и на основание чл. 38, ал. 3 от Закона за защита на личните данни, Комисията за защита на личните данни с 3 гласа “за“

РЕШИ:

Обявява жалба с рег. № ППН-01-626 от 20.07.2023 г. подадена от Б.Б срещу Р.И – , ЕИК по БУЛСТАТ - администратор на лични данни за НЕОСНОВАТЕЛНА. Решението на Комисията за защита на личните данни може да се обжалва пред Административен съд София – град, в 14 - дневен срок от получаването му, чрез Комисията за защита на личните данни.

ЧЛЕНОВЕ:

**ЦАНКО ЦОЛОВ
МАРИЯ МАТЕВА
ВЕСЕЛИН ЦЕЛКОВ**

РЕШЕНИЕ

**№ ППН-01-283/2023
град София, 05.04.2023 г.**

Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) в състав: Председател Венцислав Караджов и членове Цанко Цолов и Мария Матева, на редовно заседание, проведено на 27.03.2024 г., обективизирано в Протокол № 11/2024 г., като разгледа жалба с рег. № ППН-01-283 от 05.04.2023 г., за да се произнесе взе предвид следното: Производството е по реда на чл. 38, ал. 1 от Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД) вр. чл. 77, § 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 (ОРЗД). Комисията за защита на личните данни е сезирана с жалба с рег. № ППН- от 05.04.2023 г. подадена от К.М против Б.Б, с твърдения за извършено нарушение на чл. 12, § 3 вр. чл. 5, § 1, буква г) и чл. 15, § 1, буква в) от Регламент (ЕС) 2016/679, изразяващо се в непроизнасяне по молба с вх. № Б.Б - от 17.01.2023 г. и молба с вх. № Б.Б - от 22.02.2023 г. Сочи, че с молба с вх. № е сезирал Б по повод направена справка в при която установил наличие на задължения на лице с идентификационен код (съвпадащ с единния му граждански номер) към ”Е.М“ ЕООД с ЕИК по кредити с идентификатори. Изказва предположение, че тази информация е подадена от ”Е.М“ ЕООД към и че не съответства на действителното фактическо положение.

Посочва, че е отправил Нотариална покана до ”Е.М“ ЕООД, връчена на дружеството на дата 17.08.2022 г., чрез нотариус В.Г с рег. № на Нотариалната камара, с която поискал на основание чл. 10, ал. 1 и ал. 3 от Наредба № 22 от 16 юли 2009 г. за Централния кредитен регистър ”Е.М“ ЕООД да подаде към Б.Б информация в електронен вид за погасените задължения по описаните по – горе кредити на лице с идентификационен код , като от страна на дружеството няма предоставен отговор по поканата и данни за изпрацани книжа. Сочи, че в отговор на молбата му до Б.Б получил копие от писмо изх. , с което директорът на Дирекция ”Регистри” при Б.Б моли управителите на ”Е.М“ ЕООД да извършат проверка на

коректността на подадената в системата на информация и в срок от 7 дни да му отговорят. В писмото изрично било посочено, че съгласно чл. 17 от Наредба № 22 от 16 юли 2009 г. за , Б.Б не извършва корекции на подаваната от институциите по чл. 4, ал. 1 от наредбата информация към регистъра, в т. ч. не вписва, заличава или променя подадените от задължените данни. Намира, че предвид обстоятелствата, че между него и “Е.М“ ЕООД не съществуват никакви правоотношения, от които да възникват задължения за каквито и да е плащания, че никога не е уведомяван за извършени прехвърляния на негови дългове при условията на чл. 99, ал. 3 от ЗЗД и не е канен да изпълни задължения - доброволно или принудително към “Е.М“ ЕООД, че срещу него няма висящи изпълнителни дела и неплатени публични задължения и че посочените в Централния кредитен регистър задължения са погасени по давност, с оглед разпоредбата на чл. 20 от Наредба № 22 на Б.Б от 16.07.2009 г. за , депозирал в Б.Б допълнителна молба с вх. № Б.Б - от 22.02.2023 г., с която поискал от Б.Б да изиска от “Е.М“ ЕООД да представи изискани от него доказателства, като в случай непредставяне на изисканите от него доказателства да приложи разпоредбата на чл. 25а от Закона за защита на личните данни. Към молбите били приложени справка за кредитна задлъжнялост № Б.Б - от 01.07.2020 г. – 2 бр., нотариална покана връчена на “Е.М“ ЕООД на чрез нотариус В.Г, справка за образувани изпълнителни дела с изх. и справка за общите задължения от Н.П към дата 15.12.2022 г.

Уведомява, че до настоящият момент не е получил отговор от Б.Б по молбите и намира, че липсата на такъв и непредприемането на мерки, гарантиращи своевременното изтриване или коригиране на неточни лични данни по реда на чл. 5, буква г) от Регламент (ЕС) 2016/679 е ясна индиция, че процесният случай касае неспазване на принципите и липса на правно основание за обработване на лични данни. В крайна сметка въпреки изложеното в жалбата посочва, че има задължения по кредити и че същите са от преди 16 - 19 години, като оспорва валидността на извършена цесия към “Е.М“ ЕООД. С оглед на гореизложеното иска от Комисията за защита на личните данни да постанови решение, с което да обяви жалбата за основателна и да приложи спрямо Б.Б мерките по чл. 58, § 2 от Регламент (ЕС) 2016/679 – за изтриване на личните данни и за налагане на санкция. Прилага: справка за кредитна задлъжнялост – разпечатка, нотариална покана, справка за образувани изпълнителни дела, справка за общи задължения, молба от 17.01.2023 г., отговор от 30.01.2023 г., молба от 22.02.2023 г. В условията на залегналото в административния процес служебно начало и задължението на надзорния орган за служебно събиране на доказателства и за изясняване на действителните факти от значение за случая К.М и Б.Б са редовно уведомени за образуваното производство. Изразено е становище по жалбата от Б.Б за недопустимост на жалбата по съображения свързани с просрочение на жалбата, като в тази връзка обръща внимание, че приложената към молба с вх. № Б.Б . справка за кредитна задлъжнялост на К.М, съдържаща данни за кредити с идентификатори цитирани в жалбата му, е от дата 01.07.2020 г., поради което и намира, че производството следва да се прекрати. При условията на алтернативност намира жалбата за неоснователна и в тази връзка посочва, че съгласно чл. 56, ал. 1 и ал. 2 от Закона за кредитните институции (ЗКИ) Б.Б създава и поддържа информационна система за паричните задължения на клиентите към банките и клоновете на банки, извършващи дейност на територията на страната, регистрираните лица по чл. 3а от закона, с изключение на чуждестранните финансови институции, които извършват директно дейност на територията на Република България, към платежните институции и дружествата за електронни пари, отпускащи кредити по реда на чл. 21 от Закона за платежните услуги и платежните системи (ЗПУПС), както и към инвеститори, предоставили заем по проект чрез доставчик на услуги за колективно финансиране, с изключение на чуждестранните доставчици, които извършват директно дейност на територията на Република България. Изброените институции и доставчиците на услуги за колективно финансиране са длъжни да предоставят и имат право да получават информация от системата, като Б.Б не носи отговорност за вреди във връзка със съхраняваната в системата информация, предоставяна от институциите и от доставчиците на услуги за колективно финансиране. Уведомява, че Б.Б обработва съдържащите се в (ЦКР) лични данни на основание чл. 6, § 1, букви в) и д) от Регламент 2016/679 като изпълнява изискванията както на

Регламента, така и на вътрешното законодателство във връзка с функционирането на Счита за неоснователни оплакванията на К.М по отношение на твърденията, че информацията, която се съдържа за него в информационната система на (ИС на ЦКР) е неточна по смисъла на чл. 5, § 1, буква г) от Регламент (ЕС) 2016/679, като в тази връзка посочва, че на основание чл. 56, ал. 4 от Закона за кредитните институции условията и редът за създаване и функциониране на информационната система на и за предоставяне и получаване на информация от нея се регламентират с Наредба № 22 от 16 юли 2009 г.

Сочи, че съгласно чл. 3, ал. 1, т. 1 и т. 2 от Наредба № 22 от 16 юли 2009 г. за , регистърът осигурява централизиране на информацията за кредитната задължияност на клиентите към банките и финансовите институции, към платежните институции и дружествата за електронни пари, отпускащи кредити по реда на чл. 21 от Закона за платежните услуги и платежните системи, както и към инвеститори, предоставили заем по проект чрез доставчик на услуги за колективно финансиране и ползване на тази информация от изброените субекти, и че информацията, която се визуализира в удостоверението за кредитната му задължияност е такава, каквато е подадена от институциите по чл. 4, ал. от Наредба № 22 от 16 юли 2009 г. за Централния кредитен регистър, като Б.Б единствено обобщава тази информация. Соци, че Съгласно чл. 10, ал. 1 от Наредба № 22 от 16 юли 2009 г. за институциите по чл. 4, ал. 1 от нея са длъжни да събират и подават към информация в електронен вид за всички кредити на техните клиенти и за настъпилите изменения по тези кредити до окончателното им погасяване. Съгласно изричната разпоредба на чл. 17 от Наредба № 22 от 16 юли 2009 г. за Централния кредитен регистър, Б.Б не извършва корекции на подаваната от институциите по чл. 4, ал. 1 от наредбата информация към , в т. ч. не вписва, заличава или променя подадените от задължените лица данни. Институциите по чл. 4, ал. 1 от наредбата носят отговорност за верността и за своевременното подаване на информацията към регистъра, съобразно предвидените в Наредба № 22 от 16 юли 2009 г. за ред и обхват, както и за спазване изискванията за защита на личните данни. Обръща внимание на това, че Б.Б не разполага с документи на хартиен носител, включително и първични документи по предоставени кредити на физически и юридически лица или документи във връзка с прехвърлянето на вземания по кредити. Намира за неоснователно и неприложимо в процесният случай позоваването от страна жалбоподателя на разпоредбата на чл. 25а от Закона за защита на личните данни, според която когато лични данни са предоставени от субекта на данни на администратор или обработващ лични данни без правно основание по чл. 6, § 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 или в противоречие с принципите по чл. 5 от същия регламент, в срок един месец от узнаването администраторът или обработващият лични данни ги връща, а ако това е невъзможно или изисква несъразмерно големи усилия, ги изтрива или унищожава, като отново обръща внимание на това, че личните данни от справката за кредитна задължияност на жалбоподателя не са предоставени от него на Б.Б, а от институцията по чл. 4, ал. 1 от Наредба № 22 от 16 юли 2009 г. за Централния кредитен регистър. Намира за неоснователно и отправеното от жалбоподателя искане към Б.Б да изиска от “Е.М“ ЕООД да предостави доказателства за сключени договори с него, вкл. доказателства за прехвърляне на вземания и последващи действия по неговото уведомяване, тъй като банката няма правомощия да разглежда и да решава спорове между институциите по чл. 4, ал. 1 от Наредба № 22 от 16 юли 2009 г. за и техните клиенти, вкл. да се произнася по валидността на договори за цесия или по основателността на възражения за изтекла погасителна давност. Намира, че оспорвания на дължимостта на определени кредитни задължения или остатък по тях изискват установяване по исков ред в съдебно производство, в което на разположение на страните по материалното правоотношение са всички процесуални средства за доказване на своите твърдения, респ. за защита срещу неоснователните твърдения на насрещната страна. Обръща внимание на това, че твърденията на жалбоподателя са неясни, тъй като от една страна се твърди, че не съществуват правоотношения между него и “Е.М“ ЕООД, а от друга – че задълженията са погасени по давност. Оспорва твърденията, че Б.Б не се е произнесла по молба с вх. вх. № Б.Б - и допълнителна молба с вх. № Б.Б - , като в тази връзка посочва, че с жалбоподателя е осъществена кореспонденция по повод неговите

молби. По първата молба е изпратено писмо до “Е.М“ ЕООД с изх. № Б.Б - с искане за извършване на проверка по случая в съответствие с правомощията на Б.Б по Наредба № 22 от 16 юли 2009 г. От дружеството е получен отговор с вх. Б.Б - , в който институцията твърди, че кредитните задължения на лицето са активни, изискуеми и непогасени, и поради липса на основание за коригиране на подадената за него информация в, молбата е оставена без уважение. По втората молба с вх. № Б.Б - , е изготвен отговор с изх. № Б.Б - , изпратен на посочения от жалбоподателя постоянен адрес, като писмото е върнато с основание “непотърсено”, поради което същото е изпратено повторно на същия адрес. На 16.08.2023 г. този отговор е изпратен отново на другия вписан в молбата адрес.

В отговор с изх. № Б.Б - е посочено, че исканията на жалбоподателя представляващи упражняване на права по смисъла на чл. 16 - 18 от Регламент (ЕС) 2016/679, следва да бъдат отправени конкретно към “Е.М“ ЕООД в качеството му на администратор на лични данни, което качество дружеството придобива по силата на разпоредби на Закона за кредитните институции и Наредба № 22 от 16 юли 2009 г. за Централния кредитен регистър. Като администратор на лични данни “Е.М“ ЕООД следва да поддържа точна информация за своите клиенти и в актуален вид. Указано е, че ако резултатът от действията на институцията не го удовлетворява, може да се обърнете към Комисията за защита на личните данни, която осъществява контрол по спазването на Регламент (ЕС) 2016/679 и на Закона за защита на личните данни. Прилага: молба от 17.01.2023 г. ведно със справка, нотариална покана, справка за общи задължения, справка за образувани изпълнителни дела, молба от 22.02.2023 г., отговор от 30.01.2023 г., отговор от 14.02.2023 г. ведно с пълномощно, отговор от 07.03.2023 г., пълномощни – 2 бр., известия за доставяне – 2 бр., разпечатка, заявление от 25.06.2020 г., платежно нареждане, известие за доставяне. Жалбата, ведно с материалите към същата, е докладвана на заседание на Комисията за защита на личните данни за вземане на решение съобразно разпоредбата на чл. 38, ал. 1 от Правилника за дейността на Комисията за защита на личните данни и на нейната администрация. С решение на Комисията за защита на личните данни от проведено на дата 24.01.2024 г. заседание, обективизирано в Протокол № 3/2024 г., жалбата е обявена за редовна и процесуално допустима за разглеждане по съображения свързани с това, че съдържанието на жалбата е съобразено с изискванията на чл. 28, ал. 1 от Правилника за дейността на Комисията за защита на личните данни и на нейната администрация вр. чл. 29, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс, жалбата е подадена от физическо лице с правен интерес, съдържа твърдения за нарушаване на права по глава III от Регламент (ЕС) 2016/679 от Б.Б – неизпълнение на задължение за информиране на субекта на данните относно преприетите по негови искания действия, жалбата е подадена до компетентен орган, в нормативно установения срок и с оглед на това, че не са налице отрицателните предпоставки посочени в чл. 27, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс.

Като страни в производството по жалбата са конституирани жалбоподател К.М и ответна страна Б.Б, и е определена дата за разглеждане на жалбата в открито заседание. Възражението на ответната страна за просрочие на жалбата е оставено без уважение, тъй като предмет на жалбата са твърдения за неизпълнение на задължение за информиране на субекта на данните относно преприетите по молба с вх. № Б.Б - и молба с вх. № Б.Б - действия.

Срокът за сезиране на Комисията за защита на личните данни започва да тече от изтичане на месечния срок за произнасяне по молбата от дата 17.01.2023 г. и дата 22.02.2023 г. и изтича на 17.08.2024 г., съответно 25.09.2023 г. (първия присъствен ден). Видно от жалбата е, че същата е подадена на дата 05.04.2023 г. поради което следва да се приеме, че жалбата е подадена в нормативно установения срок. Жалбата е разгледана в открито заседание на Комисията за защита на личните данни проведено на дата 27.03.2024 г., за което К.М – жалбоподател, редовно уведомен, се представлява от адв. И.Ц от АК – Видин, с пълномощно представено в заседание, Б.Б – ответна страна, редовно уведомена, се представлява от Ю.Щ – юлисконсулт, с пълномощно по преписката.

Представителят на жалбоподателя заявява, че е запознат с материалите по преписката и че няма искания за събиране на други доказателства.

Представителят на ответната страна заявява, че е запознат с материалите по преписката, представя молба с изх. № Б.Б – с приложения към нея известие за доставяне, копие на пощенски плик, товарителница, разпечатки и заявява, че няма искания за събиране на други доказателства. В ход по същество представителят на жалбоподателя иска от Комисията за защита на личните данни да уважи жалбата по съображения изложени в заседание и в писмени бележки. В ход по същество представителят на ответната страна иска от Комисията за защита на личните данни да остави без уважение жалбата по съображения изложени в заседание и в писмени бележки. Комисията за защита на личните данни след като обсъди становищата на страните в контекста на събраните по преписката доказателства намира, че жалбата се явява НЕОСНОВАТЕЛНА, по - долу изложените съображения.

По фактите:

Не е спорно между страните, а и от събраните по преписката доказателства се установява, че:

1. Б.Б обработва данни на жалбоподателя съдържащи се в, които го идентифицират като кредитополучател по три активни кредита в една финансова институция и съдлъжник по два активни кредита.
2. Б.Б е ц.б на Република България, юридическо лице, като именно на същата е поверено да организира и поддържа информационната система за кредитната задлъжнялост на клиентите към банките и финансовите институции, както и към платежните институции и дружествата за електронни пари, отпускащи кредити по реда на чл. 21 от Закона за платежните услуги и платежните системи (ЗПУПС), които извършват дейност на територията на Република България – чл. 56 от Закона за кредитните институции вр. чл. 2 от Наредба № 22 от 16 юли 2009 г. за Централния кредитен регистър.
3. Самият Централен кредитен регистър съставлява информационна система за кредитната задлъжнялост на клиентите към банките и финансовите институции, към платежните институции и дружествата за електронни пари, отпускащи кредити по реда на чл. 21 от Закона за платежните услуги и платежните системи (ЗПУПС), които извършват дейност на територията на Република България, както и към инвеститори, предоставили заем по проект чрез доставчик на услуги за колективно финансиране, с изключение на чуждестранните доставчици, които извършват директно дейност на територията на Република България. Същият осигурява централизиране на информацията за кредитната задлъжнялост на клиентите към банките и финансовите институции, към платежните институции и дружествата за електронни пари, отпускащи кредити по реда на чл. 21 на Закона за платежните услуги и платежните системи (ЗПУПС), както и към инвеститори, предоставили заем по проект чрез доставчик на услуги за колективно финансиране; ползване на информация от банките и финансовите институции, от платежните институции и дружествата за електронни пари, отпускащи кредити по реда на чл. 21 на Закона за платежните услуги и платежните системи (ЗПУПС) за кредитната задлъжнялост на техните клиенти, както и от доставчиците на услуги за колективно финансиране; обобщаване на събраната информация и ползването ѝ за нуждите на Б.Б, като поддържа и информация за лицата, които са съдлъжници и поръчители по кредити. В чл. 4 от Наредба № 22 от 16 юли 2009 г. за са определени институции, които имат задължение да подават данни към информационната система на, съответно имат право да ползват такава информация.
4. Функционирането, обхвата, реда и сроковете за подаване и получаване на информация от в. т. ч. правомощията на Б.Б като контролен орган са предмет на регламентиране в подзаконов нормативен акт – Наредба № 22 от 16 юли 2009 г. за, издадена на основание чл. 56, ал. 4 от Закона за кредитните институции.
5. На дата 17.01.2023 г. от с вх. № Б.Б- до Управителя на Б.Б

В молбата е посочено, че същата касае “искане за предприемане на мерки, гарантиращи своевременното изтриване или коригиране на неточни лични данни по реда на чл. 5, § буква г) от Регламент (ЕС) 2016/679 в при Б.Б“. Молителят е посочил, че от направена справка в Централния кредитен регистър е

установил, че фигурират негови задължения по три кредита: към “Е.М“ ЕООД и се изказва предположение, че тази информация е подадена в регистъра именно от това дружество, оспорва се съответствието на информацията с действителното положение и се изказва предложение, че най – вероятно тези задължения са погасени по давност. Иска се заличаване на дружеството като негов кредитор и се прави искане Б.Б да задължи “Е.М“ ЕООД да представи актуална информация за задълженията по съображения свързани с това, че между него и “Е.М“ ЕООД не съществува правоотношение, че не е уведомяван за извършена цесия, че не е канен да изпълни задълженията си, че няма образувани изпълнителни дела срещу него.

По тези съображения и на основание чл. 24, ал. 3 от Наредба № 22 от 16 юли 2009 г. за Централния кредитен регистър молителят е поискал да бъде извършена корекция по реда на чл. 10, ал. 3 от наредбата и Б.Б да осъществи контрол и приложи санкции по реда на глава V от същата. Като приложение към молбата са описани: справка за кредитната задължениост от 01.07.2020 г. – 2 бр., нотариална покана, справка за образувани изпълнителни дела и справка за общите задължения. 6. Във връзка с така подадената молба Б.Б с уведомление с изх. № Б.Б-от 30.01.2023 г. адресирано до “Е.М“ ЕООД и К.М, информира дружеството (“Е. М“ ЕООД), че към последния отчетен период – 31.12.2022 г. същото е предоставило данни за активни кредити на името на К.М, както следва: 1 с вид на кредита “придобиване на вземания по кредити“, класифициран с периодна просрочие “над 360 дни“ и сума в размер на 53,821,00 лева, отчетена като балансова експозиция, 2), с вид на кредита “придобиване на вземания по кредити“, класифициран с период на просрочие “над 360 дни“, и сума в размер на 25,624,00 лева, отчетен като балансова експозиция, 3) с вид на кредита “придобиване на вземания по кредити“, класифициран с период на просрочие “над 360 дни“ и сума в размер на 27,129.00 лева, отчетена като балансова експозиция. Посочено е, че е подадена информация и в раздел “Просрочия по активни и по погасени кредити“ за горепосочените кредити за период 31.01.2018 г. – 31.12.2022 г. На основание чл. 25, ал. 1 от Наредба № 22 от 16 юли 2009 г. е изискано от дружеството да извърши проверка в срок 7 работни данни и да даде отговор на жалбоподателя, с копие до Б.Б. Към уведомлението е приложена молбата на К.М. 7. Уведомление с изх. № Б.Б - е редовно връчено на жалбоподателя на 06.02.2023 г. и на “Е.М“ ЕООД на дата 07.02.2023 г. 8. В изпълнение на горното уведомление и искане за извършване на проверка “Е. М“ ЕООД информира жалбоподателя с отговор № от 13.02.2023 г., с копие до Б.Б, че по молба № Б.Б - , подадена на основание чл. 24 от Наредба № 22 от 16 юли 2009 г. за коригиране на предоставена от дружеството информация в , че кредитите са придобити от дружеството от “О.Б“ АД по силата на сключен договор за цесия, от което е възникнало и задължение за дружеството да подава информация.

С този отговор се оспорват всички твърдения на жалбоподателя изложени в молбата по повод липсата на правоотношения между подателят на молбата и дружеството, валидността на договора за цесия и погасяването на задълженията по давност. 9. С последваща молба на жалбоподателя от дата 22.02.2023 г. до Б.Б с вх. № Б.Б - във връзка с уведомление с изх. № Б.Б - от 30.01.2023 г. адресирано до “Е. М“ ЕООД и жалбоподателя, последния прави изявления в насока, че подадената от него молба с вх. № Б.Б - не касае извършване на корекции по реда на чл. 17 от Наредба № 22 от 16 юли 2009 г., а искане основащо се на чл. 25а от Закона за защита на личните данни и чл. 5, и чл. 6 от Регламент (ЕС) 2016/679. 10. Във връзка с тази последваща молба е налице произнасяне от Б.Б с отговор с изх. № Б.Б - от 07.03.2023 г., в който посочва, че исканията за упражняване на права като субект на данни следва да бъдат отправени до “Е.М“ ЕООД, като видно представени известия за доставяне и резпачетки е, че пратката, съдържаща това уведомление, е върната като непотърсена, а в следствие и като отказана.

Изложената фактическа обстановка се подкрепя от представените писмени доказателства, като същата обосновава следните правни изводи: С оглед контекстът, в който е извършената процесната обработка на данните, приложение

намират правилата на Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 2016 г., стр. 1 и поправка в ОВ L 127, 2018 г., стр. 2), който се прилага от 25 май 2018 г. съгласно член 99, параграф 2. По силата на член 94, параграф 1 от този регламент Директива 95/46 се отменя, считано от тази дата. Чл. 4 от Регламент (ЕС) 2016/679 предвижда, че за целите на Регламента:

1. “Лични данни“ означава всяка информация, свързана с идентифицирано или подлежащо на идентификация лице; за подлежащо на идентифициране лице се смята това лице, което може да бъде идентифицирано, пряко или непряко, по - специално чрез идентификационен номер [...] или един или повече специфични признаци, отнасящи се до неговата физическа, физиологическа, [...] идентичност;
2. “Обработване на лични данни“ означава всяка операция или съвкупност от операции, извършвани или не с автоматични средства, прилагани към личните данни, като събиране, запис, организиране, съхранение, адаптиране или промяна, извличане, консултиране, употреба, разкриване чрез предаване [...];
7. “Администратор“ означава физическо или юридическо лице, публичен орган, агенция или друга структура, която сама или съвместно с други определя целите и средствата на обработка на лични данни; когато целите и средствата на обработката се определят от правото на Съюза или правото на държава членка, администраторът или специалните критерии за неговото определяне могат да бъдат установени в правото на Съюза или в правото на държава членка.
8. “Обработващ личните данни“ означава физическо или юридическо лице, публичен орган или друга структура, която обработва лични данни от името на администратора. Член 2 от този Регламент, озаглавен “материален обхват“ предвижда, че Регламента се прилага за обработването на лични данни изцяло или частично с автоматични средства, както и за обработването с други средства на лични данни, които са част от регистър с лични данни или които са предназначени да съставляват част от регистър с лични данни. С обнародването на 26.02.2019 г. изменения и допълнения в Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД), в сила от 02.03.2019 г. са регламентирани въпросите, които изискват или позволяват приемането на правила на национално ниво в областта на личните данни. В разглежданият случай, съотнасяйки установената фактическа обстановка към релевантната правна уредба безспорно следва да се приеме, че процесните данни – за физическата и икономическата идентичност на жалбоподателя съставляват лични данни – обикновена категория, тъй като става въпрос за “информация, свързана с идентифицирано или подлежащо на идентификация лице“ и че действията по съхранение и извличане на данни от информационната системата на се определят като обработване на лични данни с автоматични средства. Безспорно ответната страна има качеството на администратор на лични данни като това и качество се следва от закона – чл. 56, ал. 1 от Закона за кредитните институции. По тези причини и с оглед преценка основателността на изложените в жалбата твърдения за извършено от ответната страна нарушение - неизпълнение на задължение за информиране на жалбоподателя за предприетите по молба с вх. № Б.Б - и молба с вх. № Б.Б - действия, се разглеждат правилата, които са установени за лицата, които обработват личните данни на физически лица в качеството на администратор на лични данни. Правата на субектите на данни са регламентирани в глава III от Регламент (ЕС) 2016/679 – правото на достъп до данни и информация, правото на възражение, правото на изтриване, правото на ограничаване, правото на коригиране. В Закона за защита на личните данни и по – специално чл. 37а – чл. 37в е уредена процедурата по упражняване на правата на субектите на данни, вкл. изискванията към съдържанието на исканията, с които се упражняват правата. По – специално чл. 37б от Закона за защита на личните данни предвижда, че субекта на данни упражнява правата по чл. 15 – 22 от Регламента чрез писмено заявление до администратора или по друг определен от последния начин. Цитираната разпоредба предвижда възможност за подаване на заявлението по електронен път при условията на Закона за електронния документ и

електронните удостоверителни услуги, Закона за електронното управление и Закона за електронната идентификация, чрез действия в потребителския интерфейс [...] и регламентира задължителното съдържание на заявлението като посочва, че същото следва да съдържа данни идентифициращи заявителя, описание на искането, предпочитана форма за получаване на информация, подпис. Съгласно чл. 37в от Закона за защита на личните данни заявлението по чл. 37б от закона съдържа име, адрес, ЕГН, номер или личен номер на чужденец или друг аналогичен идентификатор, или други идентификационни данни на физическото лице, определени от администратора във връзка с извършваната от него дейност; описание на искането; предпочитана форма за информация; подпис, дата на подаване на заявлението и адрес за кореспонденция. В съответствие с разпоредбата на чл. 12, § 3 и § 4 от Регламент (ЕС) 2016/679 администратора има задължение да предостави на субекта на данни информация относно действията предприети във връзка с искането по чл. 15 – чл. 22 от Регламент (ЕС) 2016/679, като задължение за информиране има и в случаите, при които същия не предприема действия по искането на субекта на данните, като в този случай същия предоставя информация за причините за това и за правото/възможността на субекта на данните да подаде жалба до надзорния орган и да потърси защита по съдебен ред. Установен е срок от един месец, считано от датата на подаване на искането/заявлението, за изпълнение на тези задължения, като е предвидена възможност за удължаването на срока в хипотезата на чл. 12, § 3 от Регламента с още един месец. От горното следва извод, че за да се приеме, че е налице нарушение на разпоредбата на чл. 12, § 3 от Регламент (ЕС) 2016/679 следва да бъде установено и доказано, че администратора на лични данни е сезиран от субект на данни с искане по глава III от Регламент (ЕС) 2016/679 и в нормативно установеният срок от един месец същия не е информирал субекта на данните за предприетите по искането действия. В процесният случай и противно на твърденията на жалбоподателя не може да се приеме, че Б.Б е сезирана с искане по глава III от Регламент (ЕС) 2016/679 с молба с вх. № Б.Б - В действителност в молбата е посочено, че същата касае “искане за предприемане на мерки, гарантиращи своевременното изтриване или коригиране на неточни лични данни по реда на чл. 5, § буква г) от Регламент (ЕС) 2016/679 в при Б.Б“, но от съдържанието ѝ се следва, че исканията на жалбоподателя за предприемане на действия към Б.Б изцяло се основават на разпоредби от Наредба № 22 от 16 юли 2009 г. и в качеството ѝ на контролен орган по този подзаконов нормативен акт – чл. 25 от Наредба № 22 от 16 юли 2009 г. за (Чл. 25. (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2012 г., в сила от 30.04.2012 г.) Б.Б осъществява контрол за спазване на условията и реда за подаване и ползване на информация от (2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 31 от 2012 г., в сила от 30.04.2012 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2015 г.) Б.Б може да изисква допълнителни сведения или документи във връзка с осъществявания контрол по ал. 1, както и да извършва проверки на място. (3) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2012 г., в сила от 30.04.2012 г., изм. - ДВ, бр. 37 от 2018 г., в сила от 08.05.2018 г., доп. - ДВ, бр. 100 от 2019 г., в сила от 01.01.2020 г., доп. - ДВ, бр. 18 от 2020 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2022 г., в сила от 01.01.2023 г.) Институциите по чл. 4, ал. 1 и по чл. 18, както и органите по чл. 4, ал. 2 предоставят измененията и допълненията на правилата по чл. 6, ал. 2, т. 2 и по чл. 6, ал. 4, т. 2 в 10-дневен срок от датата на тяхното приемане. Те своевременно привеждат тези правила в съответствие с промени в нормативната уредба за дейността на (4) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2020 г.) Институциите и органите по чл. 4, ал. 1 и 2 при поискване могат да получават информация от системата за извършените проверки в регистъра от оправомощените от тях лица за определен период от време за осъществяване на вътрешен контрол върху тези лица.). Факт е, че понастоящем правото на коригиране на информация, в т. ч. съдържаща лични данни, в Централния кредитен регистър е предмет на регламентация както в чл. 24 от Наредба № 22 от 16 юли 2009 г. за, така и в чл. 16 от Регламент (ЕС) 2016/679, но двете права не са тъждествени. Касае се за две отделни права, които имат различно съдържание, предмет на регламентация са на отделни закони, съответно същите се упражняват по ред и начин указан в съответния закон, като е предвиден и различен ред за защита при нарушаване на правата на лицето. В този смисъл и доколкото жалбоподателят е поискал от Б.Б предприемане на действия в качеството ѝ на контролен орган съобразно разпоредбата на чл. 25 от Наредба № 22 от 16 юли 2009 г. за несъстоятелни се явяват твърденията му, че е налице нарушаване на правата му като субект на данни, тъй като с обсъжданата

молба Б.Б не е сезирана в качеството ѝ на администратор на лични данни и съобразно разпоредбите на Регламент (ЕС) 2016/679, поради което и за същата не е възникнало задължение да го информира за предприетите действия по молбата съобразно разпоредбата на чл. 12, § 3 от Регламент (ЕС) 2016/679. За пълнота следва все пак да бъде посочено, че от събраните по преписката материали, се установява, че уведомяването на Б.Б по обсъжданата молба е изпратено до жалбоподателя, като видно от известието за доставяне на пратката, съдържащо това уведомяване е, че същото е получено от жалбоподателя на дата 06.02.2023 г. Горното не се отнася до молба (подадена като допълнение към първоначалната молба) с вх. № Б.Б - от 22.02.2023 г.

Видно от същата е, че след получаване на уведомяване на Б.Б с изх. № Б.Б - жалбоподателя по идентични съображения изложени в молбата от 17.01.2023 г., но вече позовавайки се на правилата от Закона за защита на личните данни и на Регламент (ЕС) 2016/679 е поискал от Б.Б коригиране или изтриване на негови данни, обработвани в информационната система.

От съдържанието на тази молба трудно може да се определи какви са исканията на жалбоподателя, тъй като въпреки, че в искането се посочва, че същото е и за коригиране на данни, съдържанието му по – скоро навежда извод, че се иска само и единствено изтриване на лични данни. И тук, въпреки позоваването на правилата на Закона за защита на личните данни и на Регламент (ЕС) 2016/679 жалбоподателя сезира Б.Б освен в качеството ѝ на администратор на лични данни и в качеството ѝ на контролен орган по Наредба № 22 от 16 юли 2009 г. за Независимо от горното, видно е от уведомяване с изх. № Б.Б, че от страна на Б.Б е налице произнасяне по молбата. Видно от представените по преписката материали е, че това уведомяване е изпратено на жалбоподателя, като според представените известия за доставяне, товарителница, разпечака от интернет страница на “Д.П АГ“ и разпечатка от делеводната система е, че това уведомяване е изпратено три пъти до жалбоподателя, като два пъти пратката е върната като неполучена, а третият път – като отказана. Предвид горното не могат да бъдат споделени твърденията на жалбоподателя за извършено нарушение на чл. 12, § 3 от Регламент (ЕС) 2016/679 от Б.Б доколкото от последната са предприети съответни действия за връчването на уведомяване с изх. № Б.Б - на жалбоподателя, тъй като ответната стана е положила дължимата грижа и е направила всичко зависещо от нея относно информирането на жалбоподателя за предприетите по искането (молбата) действия, поради което Комисията за защита на личните данни намира, че същата не следва да търпи неблагоприятните последици от неполучаването на това уведомяване от жалбоподателя, дължаща се на неговото недобросъвестно поведение.

Поради изложеното по – горе Комисията за защита на личните данни намира, че жалбата се явява изцяло неоснователна и като такава същата следва да бъде оставена без уважение. Не са направени искания за признаване на направени разходи, поради което и Комисията за защита на личните данни не следва да се произнася по този въпрос. Така мотивирана и на основание чл. 38, ал. 3 от Закона за защита на личните данни, Комисията за защита на личните данни с 3 гласа “за“

Р Е Ш И:

Обявява жалба с рег. № ППН 2023 от 05.04.2023 г. подадена от К.М срещу Б.Б, ЕИК по БУЛСТАТ за неоснователна.

Решението на Комисията за защита на личните данни може да се обжалва пред Административен съд София – град, в 14 - дневен срок от получаването му, чрез Комисията за защита на личните данни.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ВЕНЦИСЛАВ КАРАДЖОВ

ЧЛЕНОВЕ:

ЦАНКО ЦОЛОВ

МАРИЯ МАТЕВА

СТАНОВИЩА НА КЗЛД

Становище на КЗЛД относно използването на биометрични данни за контрол чрез технически средства за достъп до спортни центрове

СТ А Н О В И Щ Е
НА
КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

рег. № ПНМД-01-24/2024 г.

гр. София, 29.04.2024 г.

ОТНОСНО: Искане за предварителна консултация относно използването на биометрични данни за контрол чрез технически средства за достъп до спортни центрове

Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) в състав – председател: Венцислав Караджов и членове: Цанко Цолов, Мария Матева и Веселин Целков, на заседание, проведено на 24.04.2024 г., разгледа писмо с вх. № ПНМД-01-24/28.02.2024 г. от г-н xxxxxxxx xxxxxxxxxxxx – управител на „xxxxxxxx“ ЕООД, с което се иска предварителна консултация относно използването на биометрични данни за контрол чрез технически средства за достъп до спортни центрове.

В писмото се посочва, че предстои „xxxxxxxx“ ЕООД, да сключи договор за управлението на верига от спортни центрове, в които се предлагат разнообразни спортни, здравни и козметични услуги на потребители – физически лица. Като част от планирането на бъдещата си дейност, от дружеството разработват специална процедура и предвиждат въвеждане на технически мерки за контрол на достъпа на физическите лица до съответните спортни центрове, която включва идентификация на потребителите чрез събиране, съхраняване и обработване на биометрични данни за лицата на физически лица или т. нар. „биометрична система за контрол на достъпа с лицево разпознаване“.

След проучване, от дружеството да установили, че на територията на ЕС оперират няколко компании, които са разработили софтуер и съответния хардуер, с които техни клиенти са въвели достъп до обекти чрез „лицево разпознаване“ на лицата, които имат право на достъп.

От дружеството заявяват, че са запознати със съдържанието на Становище на КЗЛД относно законосъобразността на обработването на биометрични данни с цел идентификация на клиенти при обаждания по телефона (Voice Biometrics) рег. № НДМСПО-01-274/27.04.2018 г.; Становище на КЗЛД относно монтиране на входно-изходни камери за лицево разпознаване, свързани с електронен дневник на училище с рег. № НДМСПО-17-916/01.11.2018 г.; Становище на КЗЛД относно монтиране на система за достъпа в училище с лицево разпознаване и измерване на телесна температура с рег. № ПНМД-01-96/2020 г.; Становище с рег. № ПНМД-01-03/2022 г. по запитване на ДП „РВД“. От дружеството заявяват, че ще съобразят дейността си с посочените в тези становища мотиви и заключения, като ще извършват предварително уведомяване на субектите и ще изискват тяхното изрично съгласие, при прилагане се специфични правни задължения и строги организационни и технически мерки за защита на личните данни и по-специално биометричните данни, които се съдържат в електронно изображение на лицето на съответния субект.

От дружеството мотивират искането си, като считат, че описаните становища не обхващат конкретно произнасяне относно допустимостта на въвеждането на технически мерки за контрол на достъпа на физическите лица до спортни центрове и подобни обекти, които са с обществено предназначение, но поради възмездност на предоставяните услуги, според тях, се налага контрол на достъпа, който освен с електронна карта, евентуално да бъде разширен и с „биометрична система за контрол на достъпа с лицево разпознаване“. По тези съображения се обръщат към КЗЛД с молба за консултация и становище относно въвеждането на подобна система.

Правен анализ:

Процедурата по предварителна консултация с надзорния орган, в случая КЗЛД, е особено производство, което се развива по реда и условията на чл. 36 от Регламент (ЕС) 2016/679 или на чл. 65 от Закона за защита на личните данни (когато обработването на данни е за целите по чл. 42, ал. 1 от ЗЗЛД). По общо правило, за да се подобри спазването на нормативните изисквания за защита на личните данни, когато има вероятност операциите по обработване да доведат до висок риск за правата и свободите на физическите лица, администраторът е длъжен да изготви т.нар. оценка на въздействието върху защитата на данните, за да се оценят по-специално произходът, естеството, спецификата и степента на този риск. Резултатите от извършената оценка следва да бъдат взети предвид, когато се определят съответните мерки, за да се докаже, че обработването на лични данни отговаря на нормативните изисквания. Когато в оценката на въздействието върху защитата на данните е указано, че операциите по обработването водят до висок риск, който администраторът не може да ограничи с подходящи мерки от гледна точка на налични технологии и разходи за прилагане, преди началото на планираното обработване той следва да осъществи консултация с надзорния орган.

Видно от изпратеното искане, дружеството не е извършило и не е представило оценка на риска, което е етап от извършването на оценката на въздействието върху защитата на личните данни (арг. чл. 35, пар. 7, б. в) от Регламент (ЕС) 2016/679). Приемливата оценка на въздействието върху защитата на личните данни по Регламент (ЕС) 2016/679 следва да съдържа:

систематично описание на обработването (член 35, пар. 7, буква а)): взема се под внимание характерът, обхватът, контекстът и целите на обработката (съображение 90); личните данни, получателите и периодът, за който ще се съхраняват личните данни, се записват; функционално описание на операцията по обработване; идентифициране на активите, на които разчитат личните данни (хардуер, софтуер, мрежи, хора, хартия); отчита се евентуално спазването на одобрените кодекси за поведение (член 35, параграф 8);

описание на техническите средства, с които се извършва обработването на лични данни – това е абсолютно необходимо при извършването на оценката на въздействието, като е свързано и с „мобилното приложение – мобилното здравно досие“;

необходимост и пропорционалност на обработването (член 35, параграф 7, буква б)): определени са мерките, предвидени за спазване на регламента (член 35, параграф 7, буква г) и съображение 90, като се вземат предвид: мерките, допринасящи за пропорционалност и необходимост на обработването на базата на: конкретни, изрични и законни цели (член 5, параграф 1, буква б); законосъобразност на обработването (член 6); адекватни, уместни и ограничени до необходимите данни (член 5, параграф 1, буква в); ограничена продължителност на съхранение (член 5, параграф 1, буква д)); мерки, допринасящи за правата на субектите на данни: информация, предоставена на субекта на данни (членове 12, 13 и 14); право на достъп и преносимост (членове 15 и 20); право на поправка, заличаване, възражение, ограничаване на обработването (членове 16-19 и 21); получатели; обработващ (и) (член 28); гаранции,

свързани с международния (те) трансфер (Глава V); □ предварително консултиране (член 36).

управление на рисковете за правата и свободите на субектите на данни (член 35, параграф 7, буква в)): произходът, характерът, особеностите и тежестта на рисковете се оценяват (виж съображение 84) или по-конкретно за всеки риск (неправомерен достъп, нежелано изменение и изчезване на данни) от гледна точка на субектите на данни: □ вземат се предвид източниците на рискове (съображение 90); □ потенциалните въздействия върху правата и свободите на субектите на данни са идентифицирани в случай на незаконен достъп, нежелано изменение и изчезване на данни; □ заплахи, които могат да доведат до нелегален достъп, идентифициране на нежелани модификации и изчезване на данни; □ оценка на вероятността и тежестта (съображение 90); □ определят се мерките, предвидени за третиране на тези рискове (член 35, параграф 7, буква г) и съображение 90);

участие на заинтересовани страни: консултация с длъжностното лице по защита на данните (член 35, параграф 2); иска се становището на субектите на данните или на техните представители (член 35, параграф 9).

По принцип, в хода на извършването на оценката на въздействието върху защитата на личните данни, която в случая е задължителна на основание чл. 35, пар. 3, б. „б“ от Регламент (ЕС) 2016/679, следва да се изиска становището на длъжностното лице по защита на данните, а когато е целесъобразно, администраторът се обръща и към засегнатите субекти на данните или техните представители за становище относно планираното обработване. В искането на дружеството липсва индикация, че подобни действия са предприемани.

Едва след като извърши оценката на въздействието върху защитата на личните данни и същата покаже висок остатъчен риск въпреки наложените технически и организационни мерки, администраторът следва да пристъпи към инициране на производството по предварителна консултация, в случая по смисъла на чл. 36 от Регламент (ЕС) 2016/679 (Общ регламент относно защитата на данните, ОРЗД).

Съгласно чл. 4, т. 14) от Регламент (ЕС) 2016/679 „биометрични данни“ означава лични данни, получени в резултат на специфично техническо обработване, които са свързани с физическите, физиологичните или поведенческите характеристики на дадено физическо лице и които позволяват или потвърждават уникалната идентификация на това физическо лице, като лицеви изображения или дактилоскопични данни. Биометричните данни са специални категории лични данни и по смисъла на чл. 9, пар. 1 от ОРЗД тяхното обработване по принцип е забранено, освен в изрично посочените в пар. 2 от същата разпоредба хипотези.

Следва да се има предвид, че основанията за обработване на специални категории данни, каквато е биометрията, съгласно хипотезите на чл. 9, пар. 2, б. „б“ – „й“ от ОРЗД са абсолютно неприложими. Що се касае до съгласието по чл. 9, пар. 2, б. „а“ от ОРЗД, то трябва да отговаря на изискванията на чл. 4, т. 11) и чл. 7 и по-специално неговия пар. 4 от ОРЗД, според който „когато се прави оценка дали съгласието е било свободно изразено, се отчита най-вече дали, *inter alia*, изпълнението на даден договор, включително предоставянето на дадена услуга, е поставено в зависимост от съгласието за обработване на лични данни, което не е необходимо за изпълнението на този договор“. В този смисъл, поставянето на задължително условие за събиране на биометрични данни за достъп до спортните обекти/помещения, не може да представлява валидно дадено съгласие.

В съображение (51) от Регламент (ЕС) 2016/679 се посочва по-специално, че обработването на биометрични данни с цел идентификация е забранено. Такова обработване е оправдано, само ако съществува изрично съгласие на съответното лице, прилагат се специфични правни задължения или ако обработването се изисква по съображения от обществен интерес, при наличие на правно задължение или е свързано с упражняването на официални правомощия. В допълнение към посочените стриктни изисквания за такова обработване следва да се прилагат общите принципи и другите правила, залегнали в регламента.

Използването на системи с лицево разпознаване с цел идентификация за достъп до спортни обекти представлява изключително интрузивно обработване на чувствителни лични данни, което води до дълбоко навлизане в личната сфера. Същото би нарушило принципите, прогласени в чл.

5 от ОРЗД, особено тези за необходимост и пропорционалност, целесъобразност и свеждане на данните до минимум. В допълнение, нарушението на принципите за обработване води пряко и до нарушение на правата на субектите на данни. В тази връзка, целите на пропускателния режим до спортните обекти следва да бъдат реализирани с други методи, като например достъп с карти и др. Решения за несъответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 в този смисъл са произнесени от френския, испанския, латвийския и датския надзорни органи по защита на данните.

Конкретен пример за достъп до помещения на спортен център с биометрия се дава и в Становище 3/2012 относно развитието на биометричните технологии на Работната група по чл. 29 (сега Европейски комитет по защита на данните, ЕКЗД):

Пример: В един здравен и фитнес център е инсталирана централизирана биометрична система, базирана на събиране на отпечатъци от пръстите, за осигуряване на достъп до помещенията на центъра и свързаните с него услуги само за клиенти, които са заплатили такса. За да работи тази система е необходимо да се пазят отпечатъци от пръстите на всички клиенти и на персонала. Това биометрично приложение изглежда непропорционално спрямо необходимостта да се контролира достъпът до клуба и да се улесни управлението на абонамента. Еднакво практични и ефективни биха могли да бъдат и други мерки, като обикновен списък с имената на абонатите, или използването на радиочестотна идентификация (RFID), или карта, които не изискват обработване на биометрични данни.

Посочените в искането становища, изразявани от КЗЛД по други конкретни казуси, не са относими в разглеждания случай, тъй като в тях се анализират различни цели на обработването, различни категории администратори с различно естество на упражняваната дейност, както и различен режим на достъпваните обекти.

Във връзка с това и на основание чл. 58, пар. 3, б. „б“ от Регламент (ЕС) 2016/679 във вр. с чл. 10а, ал. 1 от Закона за защита на личните данни и чл. 51, т. 2 от Правилника за дейността на КЗЛД и на нейната администрация, Комисията за защита на личните данни изразява следното

СТАНОВИЩЕ:

Обработването на биометрични данни чрез видеонаблюдение, включващо лицево разпознаване, за целите на контрола на достъпа до спортни центрове, не отговаря на изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 за законосъобразност, необходимост и пропорционалност, по-специално на чл. 5[1], чл. 9[2] и чл. 22[3] от него, поради което пропускателният режим следва да се реализира с други методи (напр. с персонализирани магнитни карти със снимка или др.), които не изискват обработване на специални категории лични данни.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Венцислав Караджов /п/

ЧЛЕНОВЕ:

Цанко Цолов /п/

Мария Матева /п/

Веселин Целков /п/

Становище на КЗЛД относно разрешение за директен достъп до Регистър на населението – Национална база данни „Население“, Справка за родственоост, достъпвана през средата за междурегистров обмен на данни „RegiX“

СТАНОВИЩЕ

НА

КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

рег. № ПНМД-01-42/10.04.2024 г.

гр. София, 15.05.2024 г.

ОТНОСНО: Разрешение за директен достъп до Регистър на населението – Национална база данни „Население“, Справка за родственоост, достъпвана през средата за междурегистров обмен на данни „RegiX“

Комисията за защита на личните данни (КЗЛД, Комисията) в състав: Цанко Цолов, Мария Матева и Веселин Целков, на заседание, проведено на 15.05.2024 г., разгледа искане с рег. № ПНМД-01-42/10.04.2024 г. за предоставяне на достъп на основание чл. 106, ал. 1, т. 3, пр. 3 от Закона за гражданската регистрация (ЗГР) до масив от данни в ЕСГРАОН, по-конкретно до поддържания от МРРБ чрез ГД „ГРАО“ Регистър Национална база данни „Население“ – Справка за родственоост, достъпвана през средата за междурегистров обмен на данни (RegiX).

Искателят е небанкова финансова институция, вписана в регистъра на финансовите институции по чл. 3а, ал. 1 от Закона за кредитните институции (ЗКИ) към Българска **народна банка** с предмет на дейност „Придобиване на вземания по кредити и друга форма на финансиране (факторинг)“ по чл. 2, ал. 2, т. 12 от ЗКИ, като поради това си качество е задължен субект по чл. 4, т. 3 от Закона за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП). Уточнява се, че дружеството развива дейността си единствено в сферата на събиране на вече възникнали в патримониума на банкови и небанкови финансови институции вземания, предимно по сключени договори за кредит, които придобива по силата на договори за цесии по чл. 99 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД). В редки случаи дружеството придобива вземания и от дружества, които не предоставят финансови услуги.

С оглед регламентираното от ЗМИП изискване за идентифициране на клиентите при встъпване в делово взаимоотношение, както и нуждата от извършване на комплексна проверка, а в случаите посочени в закона и на разширена комплексна проверка и предвид специфичната дейност на колекторско дружество, по-долу от дружеството се излагат някои специфики и аргументи, относно осъществяването на комплексна проверка от колекторско дружество, на длъжници по изкупени вземания.

I. Фактически особености при сключване на договор за придобиване на вземания (цесия)

Обичайната практика е колекторското дружество да придобива вземането чрез договор за цесия. Цесията е договор, уреден в чл. 99 и сл. от ЗЗД, по който страни са само цедентът и

цесионерът, поради което за сключването на същия е необходимо само тяхното волеизявление. Не е необходимо волеизявление на длъжника, за да настъпи правопрехвърлителният ефект на сделката. Единственото задължение на предходния кредитор по отношение на длъжника, което законът вменява, е лицето да бъде уведомено за цесията и смяната на кредитора. По силата на чл. 99, ал. 3 от ЗЗД, предишният кредитор – цедент, е длъжен да предаде на новия кредитор – цесионер, намиращите се у него документи, които установяват вземането. Нерядко цедентите са банкови или други финансови институции по чл. 3а от Закона за кредитните институции (ЗКИ), които от своя страна също са задължени лица по ЗМИП. Тези институции извършват първоначална задълбочена комплексна проверка на всички свои клиенти, чиито задължения впоследствие може да бъдат цедирани.

Спецификата на дейността на банковите и небанкови кредитиращи финансови институции при встъпването им в делови отношения с клиенти – физически и юридически лица, предполага необходимостта от идентифициране на тези клиенти при установяване на делови взаимоотношения или извършване на случайна операция или сделка. На този начален етап на взаимоотношението, комплексната проверка на клиента, вкл. разширена такава, са необходими и практически обосновани с оглед точното установяване на личността му, свързаността му с видна политическа личност (ВПЛ), неговите финансови възможности и кредитна история, липсата на данни за свързаност с финансови измами, произхода на средствата и др. Всички компоненти на тази проверка се свеждат до това банковата или небанкова финансова институция да може да прецени дали е законово и практически обосновано да встъпи в делови отношения с него, както и да определи нивото на риск, асоциирано с конкретния клиент. Тези институции имат пряк контакт с клиентите си, както и способности за инициране и осъществяване на такъв, предвид икономическата специфика на типа делови взаимоотношения, предоставяне на финансова услуга кредитиране, която е търсена и желана от клиентите и бъдещи кредитополучатели.

За разлика от банковите и небанкови кредитиращи институции, колекторът, макар също да е задължено лице по ЗМИП и да е задължен да извършва същите дейности по идентифициране, извършване на комплексна и разширена комплексна проверка, няма същите отношения с длъжника по цедираното вземане, нито същите способности за въздействие и осъществяване на комуникация с него. Към момента на цесията, като нов кредитор, той придобива правото да получи плащане от длъжника, но без да има пряк контакт или размяна на волеизявления между тях; хипотетично е възможно до такъв контакт изобщо да не се стигне.

По-нататък в писмото се разяснява, че част от кредитното досие, което цедентът предоставя на цесионера по силата на чл. 99, ал. 3 от ЗЗД, представляват и всички документи и данни, събрани от цедента при идентификацията на длъжника и другите предприети в хода на комплексната му проверка действия. Тази специфика подчертава допълнително разликата във взаимоотношението, която възниква между цедента и клиента, и цесионера и длъжника по прехвърленото вземане, както и разликата в механизмите, с които цедентът разполага за извършване на комплексна проверка

От дружеството считат, че следва да бъде взето предвид, че то сключва договори за цесия и с дружества, които не се явяват задължени субекти по ЗМИП. От това следва, че не прилагат гореизброените мерки за идентифициране на своите клиенти, а оттам и мерки за комплексна проверка и определяне на рисков профил, следователно документите, които се съдържат в

клиентското досие са много по-малко и неотносими към проверките, предвидени в ЗМИП.

II. Спазване на задълженията предвидените в чл. 42, ал. 2 и 3 от ЗМИП.

В изпълнение на ЗМИП, дружеството има задължение да прилага мерки за превенция на използването на финансовата система за целите на изпирането на пари. Едно от основните задължения, вменено на финансовите институции от ЗМИП, е да прилагат мерки за комплексна проверка на клиентите си (длъжниците си) – физически лица и на действителни собственици на клиенти юридически лица (ЮЛ) или друго правно образувание, вкл. извършването на разширена комплексна проверка, в това число да ги идентифицират и да проверяват идентификацията им чрез използване на документи, данни или информация от надежден и независим източник. С разпоредбата на чл. 42 от ЗМИП на дружеството се вменява и задължение да разработи ефективна вътрешна система, която да му позволи да установи дали потенциален клиент, съществуващ клиент или действителен собственик на клиент ЮЛ или друго правно образувание е видна политическа личност (ВПЛ) или свързано лице с видна политическа личност (СЛВПЛ).

В чл. 36, ал. 2 от ЗМИП са посочени лицата, попадащи в категорията „видна политическа личност“, а в чл. 36, ал. 5 от ЗМИП са посочени лицата, които попадат в категорията „свързани лица“. ВПЛ и СЛВПЛ са изведени във високорискова категория по силата на самия закон. Законово регламентираният режим за пълноценно изследване дали дадено лице попада или не в тези две категории, произтича от сериозността на заплахата от риска от изпиране на пари, свързан конкретно с тези лица, както е отразено и в Националната оценка на риска на България, актуализираната през 2023 година. Темата е детайлно анализирана в актуализираните Насоки на ДАНС за идентифициране на ВПЛ, СЛВПЛ и установяване на произхода на средствата и източника на богатствата им, достъпни на официалната страница на Регулатора, в раздел „Указания за прилагане на мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма“: ДАНС – Насоки за идентифициране на ВПЛ/СЛВПЛ и установяване на произхода на средствата и източника на богатствата им.

Веднъж установило висок риск на клиента поради качество ВПЛ или СЛВПЛ, дружеството, съгласно чл. 38 от ЗМИП, следва да встъпва в делово взаимоотношение единствено при наличие на изрично одобрение от служител на ръководна позиция. Такова одобрение е задължително и за продължаване на деловите отношения, когато качеството ВПЛ/СЛВПЛ е установено след възникването им.

Съгласно ал. 2 на чл. 42 от ЗМИП, източниците на които може да се основава вътрешната система на дружеството, са именно: т. 1 – информация получена чрез прилагане на мерките за разширена комплексна проверка; т. 2 – писмена декларация, изискана от клиента, с цел установяване дали лицето попада в категорията на ВПЛ/СЛВПЛ; т. 3 – информация, получена чрез използването на вътрешни или външни бази данни.

С Държавен вестник, бр. 84 от 06.10.2023 г. е приет и обнародван Закон за изменение и допълнение на Закона за мерките срещу изпирането на пари, с който е приета нова ал. 3 на чл. 42 от ЗМИП, която гласи, че установяването дали потенциален клиент, съществуващ клиент или действителен собственик на клиент – юридическо лице или друго правно образувание, е ВПЛ/СЛВПЛ не може да се основава единствено на информация, получена по чл. 42, ал. 2, т. 2. Това означава, че наличието на декларация по чл. 42, ал. 2, т. 2 от ЗМИП вече не е достатъчно, за да изпълни

дружеството своите законови задължения. На дружеството се поставя изискването да прилага още един от източниците, изчерпателно посочени в чл. 42, ал. 2 от ЗМИП, за събиране на информацията за статуса на лицата. Като се вземе предвид, че законодателят изключва предвидения в закона източник – декларациите по чл. 42, ал. 2, т. 2, пред дружеството остават другите 2 възможности – информация, получена чрез прилагане на мерките за разширена комплексна проверка (чл. 42, ал. 2, т. 1) или информация, получена чрез използването на вътрешни или външни бази от данни (чл. 42, ал. 2, т. 3). Предложеният източник в т. 1 е неприложим, тъй като информацията, която се събира в хода на разширената комплексна проверка се припокрива и надгражда тази, събрана в хода на комплексната проверка, която трябва да се извършва за всеки длъжник. Поради особеностите свързани с дейността на колекторите, извършването на първоначална комплексна проверка е затруднено, а оттам и събирането на данни за ВПЛ/СЛВПЛ статус за всеки длъжник, следователно тази информация няма да е налична и в хода на разширената комплексна проверка. В такъв случай единствен източник остава, този предложен в т. 3 – вътрешни или външни бази данни. Въвеждането на новата разпоредба изправя дружеството пред предизвикателство как да събира данни за установяването дали клиентите са ВПЛ/СЛВПЛ, тъй като към момента не съществува регистър на свързаните с видни политически личности лица, а съществуващият Регистър на лицата, заемащи публични длъжности, воден от КПКОНПИ, се отнася само за ВПЛ и не обхваща всички посочени в чл. 36, ал. 2 от ЗМИП категории лица. Дружеството е принудено да търси други „външни бази данни“, от които да черпи тази информация.

В допълнение, следва да бъде взето предвид, че установяването дали длъжниците на дружеството, а в това число и настоящите, са ВПЛ или СЛВПЛ, или междуременно са придобили такова качество в хода на възникналото делово взаимоотношение с дружеството, единствено посредством декларации по чл. 42, ал. 2, т. 2 от ЗМИП не е ефективен и надежден метод. Този извод е подкрепен както от естеството на дейност на дружеството, така и от качеството на цедента (в зависимост дали е задължен субект по ЗМИП или не е), а именно:

1. Цеденти — дружества, които са задължени субекти по смисъла на ЗМИП.

Една голяма част от цедираните портфейли са от банки или небанкови финансови институции, които са задължени субекти по смисъла на ЗМИП и следователно чл. 42 от ЗМИП се прилага с пълна сила и за тях. Съгласно ЗМИП идентифицирането дали длъжникът е ВПЛ/СЛВПЛ трябва да се извършва преди прехвърляне на вземанията. Посочените цеденти разполагат, или би трябвало да разполагат с информация дали длъжниците са ВПЛ/СЛВПЛ, и както беше посочено по-горе, следва да прехвърлят цялата налична информация по досието заедно с вземането по задължението. Голяма част от банките и небанковите финансови институции са въвели като задължителна стъпка при кандидатстването за кредит попълването на такава декларация, но има практика клиентите им не винаги да подават достоверна информация. Това може да се дължи на тяхната неосведоменост по отношение на понятието видна политическа личност/свързано лице, или може да се дължи на намерението им да укрият определени факти и обстоятелства за себе си, въпреки предупреждението, че при деклариране на неверни обстоятелства, се носи наказателна отговорност по чл. 313 от Наказателния кодекс. Събраните от цедентите данни и документи не са на разположение на дружеството преди сключването на самия договор за цесия и поради тази причина не могат да извършат идентификация преди встъпване в делови взаимоотношения. А след

прехвърлянето им се оказва, че информацията не е актуална, защото от момента на възникване на задължението до неговото цедиране към дружеството е минал дълъг период от време (обикновено около 2 г.), в който обстоятелствата около клиентите (длъжниците след прехвърлянето) може да са се променили. В други случаи, клиентите декларират, че са ВПЛ/СЛВПЛ, но без достъп до данни от официален източник, е невъзможно да бъде потвърдено или отхвърлено даденото твърдение.

2. Цеденти — дружества, които не са задължени лица по смисъла на ЗМИП.

По друг начин седят нещата по отношение на цедентите, които не са задължени субекти по смисъла на ЗМИП. На тях не им е вменено задължение да изследват статуса на своите клиенти, вследствие на което те не разполагат с информация дали техните клиенти са ВПЛ/СЛВПЛ. От това следва изводът, че не е възможно да се извърши идентификация и комплексна проверка преди прехвърляне на вземанията. При закупуването на портфейли от посочения вид дружества, възниква нуждата след придобиване на вземанията, когато вече клиентите са придобили качеството длъжник, дружеството да установи дали длъжниците са ВПЛ/СЛВПЛ. Изпълнението на задълженията по ЗМИП от дружеството са затруднени допълнително от факта, че разполагат със силно ограничен обем от информация за длъжниците, поради естеството на дейност на цедентите.

3. Естеството на дейността на дружеството

От изложеното в т. 1 и т. 2 по-горе, дружеството прави извод, че е затруднено да извърши подходяща идентификация на своите длъжници преди встъпване в делови взаимоотношения с тях. Следователно информацията за техния ВПЛ/СЛВПЛ статус трябва да бъде събрана директно от самите длъжници. Поради естеството на дейност на дружеството сдобиването с такива данни посредством попълването на декларация, или дори в телефонен разговор, е невъзможно. Нито едно лице – длъжник не би имал желание/воля да попълни и предостави такава декларация. А дори и в редкия случай някой от длъжниците да е попълнил такава декларация, то данните в нея не могат да бъдат верифицирани.

От описаната фактическа обстановка следва, че единственият възможен източник, въз основа на който дружеството може да изгради ефективна вътрешна системата в изпълнение на чл. 42 от ЗМИП е ползването на информация, получена чрез използването на „вътрешни или външни бази от данни“ (чл. 42, ал. 2, т. 3 от ЗМИП). Такава външна и надеждна база данни се явява Регистър Национална база данни „Население“ (Регистъра). Чрез осъществяване на директен достъп до Регистъра, по-конкретно Справка родственост, посредством информационната система RegiX, дружеството ще може да получи данни за ВПЛ/СЛВПЛ статус на цедираните длъжници, а също така ще може да извършва регулярен мониторинг на текущите длъжници.

III. Спазване на задълженията, предвидени в чл. 35 и следващите от ЗМИП

В допълнение, установяването дали един длъжник е ВПЛ/СЛВПЛ води до нуждата от предприемане на допълнителни мерки за разширена комплексна проверка, съгласно чл. 35 и следващите от ЗМИП. При невъзможност за дружеството да установи коректно дали длъжниците му са видни политически личности или свързани лица на видни политически личности, възниква сериозният риск от това те да останат неидентифицирани. Следователно за тях няма да са предприети посочените в ЗМИП допълнителни мерки, съпътстващи разширената комплексна

проверка, а именно — изясняване на източника на имуществено състояние на длъжника. От своя страна некоректното идентифициране води и до некоректно определяне на рисковия профил на същия, а оттам и на периода за провеждане на регулярен мониторинг, което представлява гаранция за информирано решение от страна на задълженото по ЗМИП лице относно поемания риск.

Така описаните обстоятелства в т. II и т. III представят колко важно е за дружеството да може правилно да идентифицира своите длъжници. Неизпълнението на всяко от вменените със ЗМИП задължения водят до възникването на възможност за ангажиране на административнонаказателна отговорност на дружеството, отговорност, която би била ангажирана не поради нежеланието на дружеството да изпълни своите законови задължения, а поради обективна невъзможност да ги осъществи. Налагането на имуществена санкция в допълнение би довела и до възникването на репутационен риск, тъй като регулаторният орган – Държавна агенция „Национална сигурност“, поддържа публичен списък с дружествата и лицата, на които са наложени имуществени санкции/глоби за неизпълнение на разпоредбите на ЗМИП.

IV. Предоставяне на директен достъп посредством информационната система RegiX до Регистър Национална база данни „Население“, Справка родственост.

На следващо място в писмото се посочва, че дружеството е организация, предоставяща обществени услуги по смисъла на чл. 1, ал. 2 от Закона за електронното управление (ЗЕУ), на основание Решение 175 от 23.07.2018 г., което прилагаме за улеснение и в което ясно се посочва, че Дружество – финансова институция е заинтересовано лице по чл. 1, ал. 2 от Закона за електронното управление (ЗЕУ), тъй като е организация, предоставяща обществени услуги. На основание чл. 40 от ЗЕУ административните органи са задължени да предоставят електронни административни услуги на организациите, предоставящи обществени услуги, а в „обществени услуги“ по смисъла на § 1, т. 12 от Допълнителните разпоредби на ЗЕУ попадат и финансови услуги, каквито осъществява дружеството. Чл. 3, ал. 1 ЗЕУ ограничава административните органи, лицата, осъществяващи публични функции и организациите, предоставящи обществени услуги, да не изискват от гражданите и от други организации, на които предоставят услуги, вече събрани или създадени данни, а да ги съберат от първичния администратор на данните, какъвто в случая е Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ). Отделно в чл. 3 ЗЕУ изрично е посочено, че първичният администратор на данните изпраща служебно и безплатно същите на административните органи, лицата, осъществяващи публични функции и организациите, предоставящи обществени услуги, каквато организация е дружеството.

С Решение от 14.12.2021 г., постановено в отговор на искане с рег. № ПНМД-01-29#4/2021 г., Комисия за защита на личните данни (КЗЛД) разрешава на Министерство на регионалното развитие и благоустройството да предостави на дружеството достъп до Национална база данни „Население“, Справка за родственост по реда на Глава VI, Раздел II на Наредба РД 02-20-9/21.05.2012 г., с цел изпълнение на законови задължения по чл. 36, ал. 5, т. 3 и 4 от ЗМИП; чл. 42, ал. 2, т. 2 и 3 от ЗМИП; чл. 41 от ППЗМИП. С последващо уведомление с изх. № ПНМД-01-07#1 от 03.08.2022 г. от КЛЗД до Министъра на регионалното развитие и благоустройството в отговор на постъпило от министъра писмо с вх. № ПНМД-01-74/18.07.2022 г., Комисията е дала тълкуване по отношение

на Решението си от 14.12.2021 г., постановено в отговор на искане с рег. № ПНМД-01-29#4/2021 г., с което е конкретизирала, че достъпът се предоставя по реда на Глава VI, Раздел I на Наредба РД 02-20-9/21.05.2012 г., вместо по реда на Глава VI, Раздел II на Наредба РД 02-20-9/21.05.2012 г. Това коригиращо тълкуване ограничава директния достъп на дружеството до Регистъра, по-конкретно Справка за родственост, посредством средата за междурегистров обмен на данни RegiX.

Както дружеството споменава по-горе, то следва да използва още един източник на информация за установяване на ВПЛ/СЛВПЛ статус на своите длъжници, в изпълнение на чл. 42, ал. 3 от ЗМИП, тъй като попълването на декларация не е достатъчно. В процеса на обработка на вземанията на длъжниците си, дружеството събира необходимата информация за идентификация на всеки един от тях, а след това извършва регулярна проверка на определен интервал от време, в зависимост от нивото на асоцииран риск, в която проверка отново събира информация дали същият е ВПЛ/СЛВПЛ. Към момента, според коригиращото тълкуване на КЗЛД, на дружеството е предоставен достъп до Регистъра по реда на Глава VI, Раздел I на Наредба РД 02-20-9/21.05.2012 г. – чрез подаване на писмено заявление за всеки един длъжник на дружеството, съгласно чл. 143 от Наредбата. Това създава ненужна административна тежест както за него, така и за административния орган – Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“. По същество, с така предоставеният не директен достъп се изгубва практическият смисъл на това дружеството да има право на тези данни за целите на комплексната проверка по ЗМИП. Това е така, защото проверка за целите на идентификация и верификация, в това число за установяване ВПЛ/СЛВПЛ статус би била ефективна и пригодна за превантивните цели на Закона, единствено и само, когато проверката може да се извършва своевременно и в обем, съответстващ на базата данни на задълженото лице по ЗМИП.

От дружеството предоставят и допълнителни мотиви, че директният достъп е законова възможност, предоставена съгласно Глава шеста, Раздел II „Предоставяне на достъп“ от Наредба РД 02-20-9/21.05.2012 г. за функциониране на Единната система за гражданска регистрация. Подходът за предоставяне на директен достъп е възприет за подходящ по отношение на финансовите институции, каквато е и дружеството, предоставящи обществени услуги по смисъла на ЗЕУ, съгласно съдебната практика, като напр. влязло в сила Решение № 1091 от 22.02.2022 г. по ад. дело № 1549/2021 г. по описа на Административен съд – София-град. Цитираното решение възприема предоставянето на директен достъп на задължените субекти по чл. 4 от ЗМИП до НБДН като напълно основателен и необходим в качеството му на независим източник по смисъла на чл. 10, т. 1 и чл. 52 от ЗМИП, а също така и външна база по смисъла на чл. 42 ЗМИП, тъй като съдът отчита законовите задължения на тези лица, свързани със своевременна идентификация, в това число задължението за разработване на ефективни вътрешни системи, позволяващи установяването на качество ВПЛ или СЛВПЛ на потенциалните и съществуващи длъжници.

Ситуацията цитирана в Решение № 1091 от 22.02.2022 г. е аналогична на настоящата ситуация. В решението се обсъжда въпросът за достъп до данни в публични и/или непублични регистри, като позицията на съда е ясна и категорична, а именно:

„Законът предписва извършване на справки в публични бази данни. НБДН и Класификатора на постоянните и настоящи адреси обаче, не са публичен регистър.

Дружеството е длъжно да разработва ефективни вътрешни системи, които да му позволят да установи дали потенциален клиент, съществуващ клиент или действителен собственик на клиент – юридическо лице или друго правно образувание, е лице по чл. 36 от ЗМИП. Като вътрешните системи по ал. 1 могат да се основават на един или повече от следните източници на информация:

информация, получена чрез прилагане на мерките за разширена комплексна проверка;

писмена декларация, изискана от клиента, с цел установяване дали лицето попада в някоя от категориите по чл. 36;

информация, получена чрез използването на вътрешни или външни бази от данни (чл. 42 от ЗМИП).

Видно от горното, един от източниците на информация е представена от клиента декларация (т. 2 на ал. 2, чл. 42 от ЗМИП). Тази законова възможност обаче, респ. сигурността ѝ, се разколебава от предмета на дейност на дружеството. Нито едно лице – длъжник не би имал желание/воля да представи такава декларация. Този подход на законодателя не е сигурен и надежден. Единствено справките от независим източник (чл. 10, т. 1, чл. 52 ЗМИП), както и информация, получена чрез използването на вътрешни или външни бази от данни (чл. 42, ал. 2, т. 3 от ЗМИП) дава възможност дружеството да изпълни законовото си задължение за комплексна проверка на клиентите, респ. идентифицирането им. Такъв независим източник, външна база данни по см. на посочените разпоредби е НБДН...“

От дружеството посочват също така, че съгласно Решението: „Предоставянето на данни от НБДН и Класификатора за постоянните и настоящи адреси е допустимо въз основа на посочените по-горе разпоредби в качеството на независим източник (чл. 10, т. 1), и външна база (чл. 42 ЗМИП). Допустимо е и на основание легитимния интерес на жалбоподателя съгласно чл. 6, ал. 1, б. „е“ от Регламент (ЕС) 2016/679 тъй като предоставянето на лични данни на физически лица, съдържащи се в НБДН и Класификатора представлява „обработване“ на лични данни съгласно т. 2 на чл. 4 от Регламент (ЕС) 2016/679, който гласи, че „обработване“ означава всяка операция или съвкупност от операции, извършвана с лични данни или набор от лични данни чрез автоматични или други средства като събиране, записване, организиране, структуриране, съхранение, адаптиране или промяна, извличане, консултиране, употреба, разкриване чрез предаване, разпространяване или друг начин, по който данните стават достъпни, подреждане или комбиниране, ограничаване, изтриване или унищожаване. За изпълнение на визираните в ЗМИП задължения, за дружеството е наложително да проверява и получава информация от НБДН и от Класификатора на настоящите и постоянни адреси относно поисканите със заявлението данни/справка за семейно положение, съпруг/а, деца, постоянен и настоящ адрес.“

Дружеството прави изводи от горния цитат, от влязлото в сила съдебно решение и въпреки специалния законов режим, регулиращ тази категория данни – Закон за гражданската регистрация (ЗГР), че съдът признава обществената значимост на възможността за събиране на данни относно настоящ и постоянен адрес, съдържащи се в поддържан от Министерство на регионалното развитие регистър, посредством RegiX, чрез директен достъп до този регистър.

От дружеството отбелязват и че в предмета на горесцитираното дело, и наред с данните за постоянен и настоящ адрес, е бил поискан достъп и до данните за семейно положение и справка

за родственост. В хода на делото обаче, тъй като от страна на КЗЛД е постановено Решение, с което са дадени тези достъпи, с цел лоялност, коректност и процесуална икономия, от страна на дружеството е направено изрично оттегляне на това искане, тъй като не са и предполагали, че впоследствие е възможно да бъде направено стеснително и коригиращо тълкуване от страна на КЗЛД, съответно преустановяване на достъпа до тези справки от страна на МРРБ.

Предвид идентичната фактическа обстановка и законови основания, като тези разглеждани в решението, както и идентичния тип регистър, достъп до който се разрешава с Решението, по аналогия, такъв независим източник, външна база данни представлява и Справката за родственост, от където по безспорен начин може да бъде верифицирано и дали дадено физическо лице-длъжник е ВПЛ/СЛВПЛ. От дружеството аналогично считат, че мотивите в горепосоченото решение са напълно приложими и следва да обосноват достъп до Справка за родственост, за да се предостави възможност да се установят необходимите данни за длъжниците.

Съдът постановява правото на дружеството на директен достъп, а в изпълнение на съдебното решение първичният администратор на данните (ПАД) – МРРБ предоставя ефективно такъв директен достъп до данни. Достъпът е предоставен именно поради качеството на дружеството на задължен субект по ЗМИП и произтичащите от това нейни задължения и отговорности, свързани с прилагането на ефективни мерки за превенция изпирането на пари. Такава ефективна мярка е адекватната и своевременна идентификация, както и верификация на идентификацията на лицето, с което финансовата институция е встъпила в делови отношения. Данните относно свързаността на лицата с ВПЛ/СЛВПЛ, аналогично на настоящ и постоянен адрес, са дефинирани от законодателя като данни от съществено значение за адекватното извършване на комплексната проверка на лицата — изясняването на свързаността с ВПЛ/СЛВПЛ, е част от нейните неотменни компоненти, наред с идентификацията и нейната верификация.

В допълнение от дружеството посочват, че нормите на чл. 42 от ЗМИП не биха имали практически смисъл, ако допускаха консултиране на информация единствено от публични регистри, защото публичните регистри са достъпни на общо основание и без изрично регламентиран от закона разрешителен режим за събиране на информация от тях. Дружеството твърди, че този извод се подкрепя от цитираното Решение, а както и от факта, че консултирането чрез непублични регистри при разрешителен режим на достъп е широко възприет от БНБ и ДАНС в хода на идентификацията, по-конкретно извършване на справки в база данни на Министерство на вътрешните работи – Регистър Български документи за самоличност, Разширена справка за български лични документи на български граждани и чужденци — V2, до която дружеството има предоставен директен достъп през информационната система RegiX. В подкрепа на тези аргументи е и практиката на съдебните и административни органи, с която категорично, на основание законови задължения за комплексна проверка на лицата по приложимото законодателство за превенция изпирането на пари (в това число идентификация и верификация, включително прилагане на разширена комплексна проверка) се потвърждава правото на достъп на финансовите институции, задължени лица по ЗМИП, в това число на дружеството за събиране на вземания. Така, вследствие на влезли в сила и приведени в изпълнение съдебни решения на компетентните съдебни

органи, дружеството има предоставен достъп през средата за междурегистров обмен – RegiX до поддържани от различни ПАД — като НОИ, МВР и МРРБ регистри, в това число регистри относно:

валидността на документи за самоличност;

адреси — настоящ и постоянен адрес.

В допълнение на посочените по-горе задължения за извършване на комплексна проверка, вкл. идентификацията и проверката на идентификацията, чл. 46 от ЗМИП вменява на задължените субекти задължение за извършване и на разширена комплексна проверка на клиентите и действителните собственици на клиентите си, които имат гражданство и/или произхождат от държави, които не прилагат или не прилагат напълно международните стандарти в противодействието на изпирането на пари и финансирането на тероризма. В рамките на такава разширена проверка се събира допълнителна информация за клиентите и техните действителни собственици, включително по отношение на свързаността с ВПЛ/СЛВПЛ на задължените лица. За целите на тази проверка, идентификацията и верификацията на идентификацията на длъжници Справка за родственост, поддържана от МРРБ, е единствената база данни, която позволява справка на относимите идентификационни данни за тази категория лица. Същата е от решаващо значение за ограничаване използването на финансовата система за изпиране на пари, придобити от престъпна дейност и финансиране на тероризъм.

Преодоляване на административната тежест по извършване на справки в Регистър Национална база данни „Население“.

От дружеството твърдят, че целят да осъществяват дейността си по събиране на вземания при максимално спазване на всички законови изисквания в областта на мерките срещу изпирането на пари, включително по отношение на установяването и проследяването на рисковия профил на длъжниците си. В Глава VI, Раздел I от Наредбата не е посочен срок, в който се обработват заявленията и се изпращат резултатите по справките, но при големия обем от длъжници на дружеството възниква реален риск от забавяне на процесите за установяването и проследяването на рисковия профил на длъжниците поради натоварване на административния орган и забавянето на отговорите. Това забавяне от своя страна ще доведе до икономически необоснована тежест, както за длъжниците, така за дружеството, а и не на последно място за административния орган – МРРБ.

Както се отбелязва в т. IV по-горе, дружество предоставя услуги, които попадат в обхвата на понятието „обществени услуги“ по смисъла на § 1, т. 12 от ДР на ЗЕУ. Обществени услуги са тези имащи ключово значение за функционирането на обществото, каквито са образователните, здравните, комуналните и пощенските, както и банковите и финансови услуги. Списъкът на обществените услуги не е изчерпателен, като обобщаващо те са дефинирани като услуги, предоставени за задоволяване на обществени потребности. Като се вземе предвид визията на ЗЕУ за ролята на финансовите институции, в която група попадат и колекторските дружества, като такива предоставящи обществени услуги, както и във връзка с дейността им, ЗЕУ оправомощава последните, да осъществяват вменените им правомощия, достъпвайки по електронен път регистри, справки и данни, които по закон са длъжни да съобразяват при извършване на дейността си.

Вменените със ЗЕУ обществени функции на финансовите институции се потвърждават и от

описаните по-горе отговорности на задължените лица по ЗМИП, който от своя страна транспонира европейското законодателство по превенция изпирането на пари. Последното задава изискването за създаване на механизми, целящи ефективна и навременна превенция на практиките по изпиране на пари, застрашаващи пряко обществената финансова сигурност, както и превенция на престъпността. Финансовите институции, като непосредствени участници в специфичните финансови отношения, успоредно на функциите си по задоволяване на обществени потребности, са натоварени и с отговорността да сътрудничат активно на държавните институции в дейностите по превенция на изпирането на пари. От своя страна, тенденцията на развитие на европейското и съответно на местните законодателства е на последните да се вмения да не поставят пречки за изпълнение на отговорностите на задължените по ЗМИП лица; а обратно, в духа на действащото законодателство за електронно управление, чиято цел е да регламентира предоставянето на административни услуги по ефективен и достъпен ред. На държавните институции се предоставя отговорността да съдействат на задължените по ЗМИП лица с оглед ефективно прилагане на механизмите за превенция, заложи в законодателството относимо към превенцията на изпирането на пари и финансирането на тероризъм.

Така, съгласно Съображение (2) от Директива (ЕС) 2015/849 за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма: „следва да се постигне баланс между целта да се защити обществото от престъпления и да се съхранят стабилността и целостта на финансовата система на Съюза, от една страна, и нуждата, от друга страна, да се създаде регулаторна среда, която да позволява на дружествата да развиват стопанската си дейност, без да понесат прекомерни разходи за постигане на съответствие“. Преграждането на предоставянето на директен достъп до Регистъра е в пряко противоречие с цитираното съображение от Директивата, тъй като забавянето на процесите на работа на дружеството ще доведе до генерирането на „прекомерни разходи“, а също така и загуби и представлява сериозна административна тежест. Генерирането на тези разходи своевременно ще прояви отражение и за длъжниците, тъй като забавянето в процесите води до увеличаване на задължението, заради начисляващата се законна лихва за забава, като е налице тенденция за повишаване на същата на месечна база в последните няколко месеца, предвид глобалната икономическа обстановка и предвид, че същата вече не е в пренебрежимо малък размер, както е била до скоро.

Предвид горното и необходимостта от практическото прилагане на чл. 42, ал. 2, т. 3 във вр. с чл. 42, ал. 3 от ЗМИП, която е породена от задължението на дружеството да изпълнява своите законови задължения, които са водени от основната цел на ЗМИП – предприемането на мерки за превенция на използването на финансовата система за целите на изпирането на пари, възниква нуждата от извършване на Справка родственост. В духа на постоянно дигитализиращите се обществени отношения, считаме че исканият директен достъп до Справка за родственост посредством RegiX, представлява едно минимално адекватно ниво на консултиране на електронен регистър за целите на превенция изпирането на пари.

V. Информираност на длъжниците по отношение на защитата на личните данни

Значимостта на обществения интерес за ефективна превенция на изпирането на пари, обезпечен чрез ЗМИП и актовете по прилагането му, не влиза в конфликт и не възпрепятства закрилата на другия обществен и личен интерес, а именно – интересът да бъдат защитени данните за ВПЛ/СЛВПЛ статуса на лицата. Считаме, че общественият интерес от предоставяне на достъп на дружеството

до данни за настоящ и постоянен адрес е също толкова значим, колкото и общественият интерес от предоставяне на достъп на дружеството до данни за ВПЛ/СЛВПЛ. Като администратор на лични данни дружеството е обвързано от задължения и ефективно внедрява и прилага адекватни мерки за защита на личните данни на лицата в съответствие с високите стандарти на Регламент (ЕС) 2016/679.

От дружеството молят КЗЛД да има предвид и че всички видове данни и целите, основанията и начините, по които същите се обработват напълно законосъобразно, са ясно и изчерпателно посочени в публично достъпната Политика за поверителност на дружеството, която може да бъде прегледана на техния уебсайт.

От дружеството декларират, че в секция „Лични данни и мерки срещу изпиране на пари“ е поместена ясна и подробна информация за всички основания, въз основа, на които дружеството е задължено лице по ЗМИП и администратор по Регламент (ЕС) 2016/679. Също така подробна информация под формата на Уведомление по чл. 14 от Регламент (ЕС) 2016/679 се изпраща по всеки новопридобит кредит, за да може лицето да бъде запознато с правата си за обработка на личните му данни. Изпращат се и нарочни смс-и с посочен в тях линк към цитираната по-горе уеб страница на дружеството.

Всички тези действия и процеси, които са част от политиката на дружеството да извършва напълно законосъобразно дейността си, както и внедрените технически и организационни мерки за защита на личните данни, показват, че са предприети и организирани по възможно най-добър и публичен начин всички мерки за пълна и цялостна защита на личните данни на задължените лица, така както изисква от всеки отговорен администратор по Регламент (ЕС) 2016/679.

VI. Мерки за регулиране на достъпа до данните в НБДН, Справка родственост през информационната система – RegiX.

От дружеството посочват, че в Решението си за ограничаване на достъпа, Комисията изразява опасението, че „НБД Население“ съдържа голям обем от лични данни на физическите лица, които в пълен обем обаче са неотнормирани към целите, за които е необходимо обработване на лични данни в процеса по изпълнение на задълженията по ЗМИП“. На сайта на RegiX – RegiX – Информационно приложение – Операция (egov.bg), е предоставена възможност консуматорите на информационната система да се запознаят с данните, които се генерират при извършването на Справка за родственост. При генерирането на резултатите се визуализират данни за:

- 1) съпруг/съпруга;
- 2) низходящи роднини от първа степен;
- 3) възходящи роднини от първа степен, както и
- 4) роднини по сребрена линия от втора степен.

Така изброеният кръг от лица напълно съвпада с изброените в чл. 36, ал. 5 от ЗМИП лица, които съставляват категорията „свързани лица“.

Получаването на повече от посочените данни е ненужно и неоснователно, а също така би било в противоречие с един от основните принципи на Регламент (ЕС) 2016/679 — „свеждане на данните до минимум“. Дружеството няма интерес да получава повече данни, отколкото са необходими за

изпълнението на своите законови задължения. Достъпът до Справка за родственост, предоставена чрез информационната система RegiX предоставя техническа възможност дружеството да получава обемът от данни, които съвпада с посочения в ЗМИП, без да получава повече данни от необходимото.

От дружеството считат, на база практическия си опит от предоставени до момента достъпи до регистри, че механизмът и логиката на извършване на справки в средата за междурегистров обмен — RegiX е съвсем различна от така изложеното тълкувание на КЗЛД. За да е възможно да бъде направена справка за дадено физическо лице е необходимо извършващият справката да разполага с определени негови данни, като например ЕГН, имена, номер на документ за самоличност, дата на раждане и др., специфични за всяка отделна справка и в зависимост от вида и характера на самите справки, изначално зададени като формат от самия ПАД. Т.е. необходими са определени входни данни, с които потребителят, извършващ справки трябва да разполага, за да може да бъде идентифицирано лицето, за което ще се извърши справка и едва тогава такава може да бъде направена. Всички тези данни, които са необходими, цесионерът може да получава само за длъжниците, чиито вземания придобива по силата на договора за цесия. Тези входни данни са изначално дефинирани от самия ПАД – в случая МРРБ, като в отговор на така подадените към нея данни през RegiX, дружеството би получило данни единствено и само, които са необходими за изпълнението на задължението си по чл. 42 от ЗМИП, но не и достъп до всички данни за ФЛ, с които МРРБ разполага. Дефинирани от МРРБ са също така и данните, които дружеството би получило, т.е. и подаваната, и получаваната информация са в границите на предефинираното от самия ПАД. Отказвайки достъп на база горните аргументи, се отрича вече създаденият и утвърден механизъм за контролиран селективен достъп посредством RegiX.

Предвид предаването, на основание чл. 99, ал. 3 от ЗЗД, на идентификационни документи по кредитното досие, дружеството получава и напълно законосъобразно обработва определена информация и категории данни на основание изпълнение на сключен договор и легитимен интерес само за тези физически лица, срещу които има вземане за събиране. В този смисъл дружеството не би имало нито интерес, нито възможност да извършва справки за физически лица, освен тези които са му длъжници, тъй като няма правен интерес, а освен това и не разполага с необходимите данни и информация за извършване на справки в регистъра на МРРБ. В този смисъл аргументът на КЗЛД, че бихме имали достъп до голям обем от лични данни на физическите лица, а не само до нашите длъжници е неверен, некоректен и напълно несъстоятелен, тъй като поради липсата на изискуемата входна информация за направата на справка, а именно най-често ЕГН, ние няма как да направим тази справка за други лица освен за длъжниците си.

От дружеството подкрепят аргументите си с преглед на техническите файлове на уеб портала на RegiX, които са видни на приложени към искането снимки.

Относно мерки за осъществяване на контрол над достъпа и работата с информационната система – RegiX, от дружеството молят КЗЛД да има предвид следното:

Досежно изразените притеснения, че ще бъде извършван масов, безконтролен и нерегламентиран достъп до цялата база данни:

Съгласно ОУ на RegiX — чл. 14. (1) Лицата по чл. 2, ал. 1, т. 1 поддържат електронен журнал, в който за всеки достъп регистрират минимум: Данни за лицето, изпълнило заявката; номер на преписка; правно основание за достъп до справката; време (дата и час) на достъпа; информация, която позволява да се идентифицират данните, до които е осъществен достъпа (регистър, справка, идентификатор на проверяваното физическо или юридическо лице).

(2) Лицата по чл. 2, ал. 1, т. 1, които ползват услуги за достъп до лични данни, са длъжни за нуждите на одита по раздел VI, при поискване от ПАД, в срок до 5 работни дни или друг определен от ПАД срок да предоставят пълна извадка от журнала за съответен период или извадка по списък от идентификатори на изпълнени заявки.

От тази разпоредба става ясно, че е налице строг и контролиран достъп до регистрите и базата данни, която се съдържа в тях, който достъп е проследим ясно и следователно няма предпоставки за неконтролируем достъп, който би довел до груби нарушения и съответни санкции. В допълнение на сайта на RegiX – RegiX – Информационно приложение – Ръководства и инструкции (egov.bg) изрично е посочено, че подадената от консуматорите информация за всяка заявка за справка се съхранява централно в логовете на ядрото на RegiX и локално в логовете на адаптера за достъп до съответния регистър в инфраструктурата на Първичния администратор на данни. От това следва, че както МЕУ, така и ПАД-ът разполагат с необходимата информация, която съставлява съдържанието на електронния журнал, посочен в чл. 14, ал. 1 от Общите условия. Във връзка с изложеното, става ясно, че всяко действие на потребителите, които разполагат с определена информация за лицето, за което се извършва справката през RegiX, и всяка направена справка, са записани и не могат да бъдат променяни своеволно и безпроблемно, което дава необходимата правна и техническа сигурност, че всяка направена справка е проследима и може да бъде проверена от съответния контролен и/или надзорен орган.

От друга страна чл. 13, ал. 3 от ОУ на RegiX предвижда, че, при нерегламентирано използване на информация, получена от заявената услуга, извън обхвата на декларираните в заявлението нормативни основания, потребителите на операции за достъп до регистри и конкретните служители носят отговорност съгласно действащото законодателство. А също така в чл. 26 и чл. 27 предвижда възможността за проверка от ПАД-а или съвместно от ПАД-а и МЕУ при съмнение за необоснован достъп, като след извършен одит и установяване на системни нарушения на изискванията за обмен на данни, правото на достъп може да бъде преустановено, а техническата свързаност — спряна.

По-нататък в писмото си от дружеството посочват, че правото на защита на личните данни не е абсолютно право, а трябва да бъде разглеждано във връзка с функцията му в обществото и да бъде в равновесие с другите основни права съгласно принципа на пропорционалност. Получената и обменена информация между RegiX и заявителя ще се обработва от администратора на лични данни именно на основание законово задължение, (чл. 6, пар. 1, б. „в“ от Регламент (ЕС) 2016/679), тъй като дружеството е задължено лице по ЗМИП, а в чл. 42 във връзка с чл. 36 от ЗМИП е предвидено задължение за разработване на ефективна вътрешна система, която да позволява установяването качеството ВПЛ/СЛВПЛ на своите длъжници. Дружеството като организация, предоставяща обществени услуги, законосъобразно и добросъвестно, и в съответствие със строгите задължения и принципи, мерки за съхраняване опазва и обработва личните данни на своите длъжници, като

защита правата и интересите на субектите на данни, възложени от Регламент (ЕС) 2016/679.

Обществената значимост на извършването на Справка за родственост се потвърждава от изричното становище на ДАНС относно ангажираността на колекторските компании задължени лица по ЗМИП в процеса по идентифициране на физическите лица длъжници. Законодателството за превенция на изпирането на пари и финансирането на тероризъм е дефинитивно насочено към ангажиране на всички участници във финансовата система за предотвратяване на използването ѝ за изпиране на пари. Колекторските дружества не са изключени от тази верига от участници във финансовата система и те, както и кредитиращите организации, имат същите задължения за съдействие на компетентните надзорни институции, в това число докладване, при наличие на предвидените в ЗМИП предпоставки, при съмнение и/или узнаване за изпиране на пари и/или за наличие на средства с престъпен произход. За тях ЗМИП предвижда и същата административно наказателна отговорност, в случай на неизпълнение на задължението за комплексна проверка. Това е така и защото, както и останалите участници във финансовата система, на колекторското дружество, поради естеството на извършваната от него по занятие дейност, може да му бъдат предложени за погасяване средства, които са с престъпен произход. Въпреки затруднения директен контакт с длъжниците по цедираните вземания, в съответствие с предоставеното от ДАНС тълкуване на ЗМИП, на колекторските дружества е възложена роля за идентифициране на длъжника в не по-малка степен от тази на кредитиращите дружества.

Предвид изложеното дотук, от дружеството считат че и спрямо данните, съдържащи се в исканата с цитираното заявление справка, са приложими подробно аргументираните от Съда в Решение № 1091/22.02.2022 г. по адм. дело № 1549/2021 г. на Административен съд – София-град, доводи за необходимостта от предоставяне на директен достъп до исканата Справка.

Правен анализ:

Съгласно чл. 106, ал. 1, т. 3, пр. 3 от Закона за гражданската регистрация (ЗГР) КЗЛД е компетентна да разрешава предоставянето на данни от ЕСГРАОН, а не достъп до въпросната система. Разбирането на КЗЛД и в конкретния случай е, че следва да се предоставят конкретни данни за конкретни лица, по конкретни искания при наличието на конкретни основания, а не всеобщ и неизбирателен директен достъп до Национална база данни „Население“. Този подход отговаря на изискванията за спазване на основните принципи, прогласени с чл. 5 от Регламент (ЕС) 2016/679, а именно – необходимост, пропорционалност, ограничение на целите и свеждане на данните до минимум.

Принципно положение е, че исканията за разкриване на лични данни следва да са обосновани и да засягат само отделни случаи, да не се отнасят до целия регистър с лични данни. Всяко общо и неизбирателно достъпване на лични данни би било в противоречие с действащото законодателство в тази област.

Независимо от това, в определени случаи е допустим достъп до данните в Национална база данни „Население“. Например с оглед специфичната функция на нотариуса, като лице, на което държавата възлага извършване на предвидените в законите нотариални действия, същият има право на достъп до въпросната база данни. Законодателят е предвидил това да е разписано изрично в чл. 19, ал. 2 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност (ЗННД), като се осъществява при условията на Наредба за достъпа на нотариусите до Националната база данни „Население“, поддържана от Министерството на регионалното развитие и благоустройството. Въпреки това,

този достъп също е ограничен до данните на конкретно лице, за което е направена справката.

Правната уредба по отношение предоставянето на данни от ЕСГРАОН, която се прилага за една небанкова финансова институция, вписана в регистъра на БНБ за финансовите институции по чл. 3а, ал. 1 от Закона за кредитните институции (ЗКИ), която също така е и задължен субект по чл. 4, т. 3 от Закона за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП), не съдържа изричен текст, който да ги оправомощава да достъпват именно Националната база данни „Население“. От текста на чл. 42, ал. 2, т. 3 от ЗМИП, който гласи „информация, получена чрез използването на вътрешни или външни бази от данни“, не може да се направи заключение, че се налага директен достъп до данните в Национална база данни „Население“. Такъв извод не може да се направи и от Насоките на ДАНС за идентифициране на видни политически личности, свързаните им лица и установяване на произхода на средствата и източника на богатствата им.

Следва да се отбележи също така, че нито чл. 42, ал. 2, т. 3 от ЗМИП, нито Насоките на ДАНС за идентифициране на видни политически личности, свързаните им лица и установяване на произхода на средствата и източника на богатствата им посочват начина, по който, в рамките на изискването за законосъобразност, технически следва да се придобие въпросната информация. Нещо повече, никъде в Наредба № РД-02-20-9 от 21 май 2012 г. за функциониране на Единната система за гражданска регистрация не се употребява понятието „директен“ или негови производни. Напротив, достъпът, който се регламентира с нея, може да се осъществи чрез програмен интерфейс, както и с други мерки и средства за защита. Т.е. той винаги е опосредстван и контролиран, напр. чрез RegiX. В този смисъл директен достъп до Национална база данни „Население“ е недопустим.

Доколкото предоставянето на данни обаче е предпоставка за изпълнение на конкретни задължения, произтичащи от закон, въпросните институции имат право да получат необходимата информация от Национална база данни „Население“, но при условията на конкретни заявки, за конкретни лица при наличието на правно основание. Няма пречка тези заявки да се изпращат чрез средата за междурегистров обмен RegiX, което позволява предоставянето на данни от първичния администратор да се извършва чрез автоматизирана справка по заявените критерии при спазване на принципите, прогласени в чл. 5 от Регламент (ЕС) 2016/679.

В същия дух е и новата разпоредба на чл. 106, ал. 6 от ЗГР (ДВ, бр. 80 от 2023 г., в сила от 19.09.2023 г.), според която данните от ЕСГРАОН, налични в електронен вид, се предоставят безвъзмездно на доставчиците на електронни административни услуги като вътрешна електронна административна услуга по реда на Закона за електронното управление. В тази връзка следва да се обърне внимание и на понятията:

чл. 9, ал. 1 от ЗЕУ: „Доставчик на електронни административни услуги“ е административен орган, лице, осъществяващо публични функции, или организация, предоставяща обществени услуги, които предоставят електронни административни услуги на гражданите и организациите в рамките на своята компетентност.

§ 1, т. 1 от ДР от ЗЕУ във връзка с § 1, т. 1 от ДР на АПК: „Административен услуги по т. 12.

§ 1, т. 1 от ДР от ЗЕУ във връзка с § 1, т. 1 от ДР на АПК: „Административен орган“ е органът, който принадлежи към системата на изпълнителната власт, както и всеки носител на

административни правомощия, овластен въз основа на закон, включително лицата, осъществяващи публични функции, и организациите, предоставящи обществени услуги.

- а) издаването на индивидуални административни актове, с които се удостоверяват факти с правно значение;
- б) издаването на индивидуални административни актове, с които се признава или отрича съществуването на права или задължения;
- в) извършването на други административни действия, които представляват законен интерес за физическо или юридическо лице;
- г) консултациите, представляващи законен интерес за физическо или юридическо лице относно административно-правен режим, които се дават по силата на нормативен акт или които са свързани с издаване на административен акт или с извършване на друга административна услуга;
- д) експертните, представляващи законен интерес за физическо или юридическо лице, когато нормативен акт предвижда тяхното извършване като задължения на администрацията на държавен орган или от овластена организация.

§ 1, т. 3 от ДР на ЗЕУ: „Вътрешна административна услуга“ е административна услуга, която един административен орган предоставя на друг за осъществяване на неговите правомощия.

§ 1, т. 12 от ДР на ЗЕУ: „Обществени услуги“ са образователни, здравни, водоснабдителни, канализационни, топлоснабдителни, електроснабдителни, газоснабдителни, телекомуникационни, пощенски, банкови, финансови в т. ч. застрахователни и удостоверителни по смисъла на Регламент (ЕС) № 910/2014 или други подобни услуги, предоставени за задоволяване на обществени потребности, включително като търговска дейност, по повод на чието предоставяне могат да се извършват административни услуги.

§ 1, т. 14 от ДР на ЗЕУ: „Организация, предоставяща обществени услуги“ е всяка организация независимо от правната форма на учредяването ѝ, която предоставя една или повече услуги по т. 12.

При така изложените нови правни разпоредби, с които се насърчава развитието на дигитализацията и електронното управление, може да се направи обосновано предположение, че организациите, предоставящи обществени услуги, каквито са доставчиците на финансови услуги (кредитни институции, колекторски фирми и т.н.) в рамките на своята дейност могат да получават данни от ЕСГРАОН, налични в електронен вид при наличието на правно основание за това. В тази нова специална хипотеза не е необходимо разрешението на КЗЛД.

В този смисъл, всяка небанкова финансова институция, като задължен субект по чл. 4, т. 3 от Закона за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП), може да получава чрез средата за междурегистров обмен RegiX автоматизирано „Справка за родственост“ за целите на чл. 42 във вр. с чл. 36 от ЗМИП, въз основа на конкретна заявка, за конкретно лице и при наличието на правно основание. Директното, общо, неизбирателно и безотчетно достъпване на лични данни в целия регистър Национална база данни „Население“ или до всички категории данни за едно лице, противоречи на принципите на законодателството за защита на данните и не е допустимо да се разрешава.

Следва да се има предвид и, че съгласно новата разпоредба на чл. 106, ал. 6 от ЗГР,

организациите, предоставящи обществени услуги, каквито са доставчиците на финансови услуги (кредитни институции, колекторски фирми и т.н.), в рамките на своята дейност могат да получават данни от ЕСГРАОН, налични в електронен вид при правно основание за това. В тази нова специална хипотеза не е необходимо разрешението на КЗЛД.

Като ПАД от Национална база данни „Население“, МРРБ следва да предоставя данните автоматизирано чрез средата за междурегистров обмен RegiX (не директно!), като спазва всички изисквания за защита на данните по смисъла на Регламент (ЕС) 2016/679. Това включва задължението на ПАД да следи за наличието на правното основание на искащата организация и спазването на принципите за обработването на лични данни, както и да извършва преценка дали и в какъв обем да предостави данни.

По тези съображения и на основание чл. 58, пар. 3, б. „б“ от Регламент (ЕС) 2016/679 във вр. с чл. 10а, ал. 1 от Закона за защита на личните данни и чл. 51, т. 2 от Правилника за дейността на КЗЛД и на нейната администрация, Комисията за защита на личните данни изразява следното

СТАНОВИЩЕ:

Въпреки промените в чл. 42 от ЗМИП (с ДВ, бр. 84 от 2023 г.) КЗЛД счита, че не е налице основание да преразгледа свое Решение рег. № ПНМД-01-29#10/14.12.2021 г., по силата на което дружеството може да получава автоматизирано данните от „Справка за родственост“ посредством средата за междурегистров обмен на данни RegiX въз основа на конкретна заявка, за конкретно лице и при наличието на правно основание, а не директен, общ, неизбирателен и безотчетен достъп до лични данни в целия регистър Национална база данни „Население“.

ЧЛЕНОВЕ:

Цанко Цолов

Мария Матева

Веселин Целков

Комисия за защита на личните данни

Председател: Венцислав Караджов

Членове: Цанко Цолов

Мария Матева

Веселин Целков

Информационен бюлетин № 4 (109) 2024 г.

Издава се съгласно чл. 10, ал. 3 от ЗЗЛД

Уеб сайт на КЗЛД: www.cpdp.bg

Разпространява се в електронен вид

ISSN 2367-7759